

SAĞLIK ELÇİLERİ

KÜLTÜRLERARASI SAĞLIK ARABULUCULUĞU EĞİTİM ATÖLYESİ ETKİ ANALİZİ RAPORU

Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF)

Ardıç Dayanışma Derneği

MSF URBAN SPACES PROJESİ

SAĞLIK ELÇİLERİ KÜLTÜRLERARASI SAĞLIK ARABULUCULUĞU EĞİTİM ATÖLYESİ ETKİ ANALİZİ RAPORU

Ardıç Dayanışma Derneği, 2021

 Osmanağa Mh. Kazasker Sk. Detay İş Hanı
No: 8 Kat: 2 D: 8 Kadıköy / İstanbul

 ardic.org.tr

 [instagram.com/ardicdayanisma](https://www.instagram.com/ardicdayanisma)

©2021, Ardıç Dayanışma Derneği

Bu yayın, Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Ardıç Dayanışma Derneği'ne aittir ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İllüstrasyonlar www.freepik.com sitesinden kullanılmıştır.

SAĞLIK ELÇİLERİ

KÜLTÜRLERARASI

SAĞLIK ARABULUCULUĞU

EĞİTİM ATÖLYESİ ETKİ ANALİZİ RAPORU

Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF)

Ardıç Dayanışma Derneği

MSF URBAN SPACES PROJESİ

Sağlık Elçileri Proje Koordinatörleri

Soner Çalış
Zeyneb Gültekin
F. Deniz Mardin

Sağlık Elçileri Proje Asistanı

Erva Nur Çınar

Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi Metodoloji Danışmanı

Emre Bilgiç

Etki Değerlendirme Ekibi

Selma Karabey
F. Deniz Mardin
İnanç Sümbüloğlu

İçindekiler

Teşekkürler	3
Rapor Özeti.....	4

1. Projemiz.....	5
1.1 Eğitim Atölyesi.....	5
1.1.1 Eğitim Atölyesi Programı.....	8
1.2 Kültürel Arabulucuların Sunumları ve Takip Programı.....	9
1.3 İzleme Değerlendirme Metodolojimiz.....	9

2. Paydaş Bazlı Sonuçlarımız	10
2.1. Katılımcılar ile İlgili Demografik Bilgiler.....	10
2.1.1 Sağlık Elçisi Anket Soruları Ön Test - Son Test.....	10
2.1.2 Oturum Analizleri.....	21
2.1.3 Eğitim Memnuniyet Değerlendirmesi.....	27
2.2. Kültürel Arabulucuların Yaptıkları Sunumlar	28
2.2.1. Danışan Sunum Geri bildirimleri.....	28
2.2.2 Çalıştıkları Kurum Çalışanlarının Sunum Geri Bildirimleri.....	29
2.3. Atölyenin Etkilerinin Altı Ay Sonraki İzlemi	32

3. Öğrendiklerimiz.....	34
3.1. Kazanımlarımız.....	35

Hatıralarımız.....	36
Ekler.....	37
Ek 1: Atölye Kayıt Duyuru Metni	37
Ek 2: Ön-Son Test.....	39
Ek 3: Atölye Değerlendirme Formu.....	43
Ek 4: Sağlık Elçileri- Uzun Süreli Etki Değerlendirme.....	46

Rapor Özeti

Sağlık Elçileri Projesinin amacı sivil toplum alanında çalışan kültürel arabulucuların sağlık okur-yazarlığının geliştirilmesi ve sonuç olarak kültürel arabulucuların temas ettikleri göçmenlere sağlık sorunları, sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine erişim konusunda daha kapsamlı bilgiler aktarabilmeleridir.

Bu proje Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) Yunanistan'ın yürütücülüğünde, Ardıç Dayanışma Derneği iş birliğiyle Nisan 2019-Aralık 2019 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Sağlık Elçileri Projesi kapsamında üç gün süren bir eğitim atölyesi düzenlendi ve sonrasında katılımcıların atölye konularını temel alan kendilerinin derledikleri sunumları hem çalıştıkları kurum çalışanlarına hem danışanlara yapmaları istendi.

Projenin etki değerlendirmesi sürecinde nicel ve nitel araçların birlikte kullanılmasına karar verildi ve değerlendirme araçları eğitimi verecek olan uzmanlar ile birlikte hazırlandı. Eğitim sürecinin, katılımcıların bilgi ve becerilerinde yaratacağı değişim üç farklı araç ile izlendi; Eğitim öncesi ve sonrası katılımcılara bilgi düzeyini ölçen ön test ve son test, proje gönüllüleri tarafından sürece ilişkin oturum notları ve saha uygulamalarında kurumlarda yapılan sunumlar ardından hem kurum çalışanlarından hem danışanlardan alınan geri bildirimler. Ayrıca eğitim çalışmasının performansını ölçebilmek için eğitim ile ilgili katılımcılara memnuniyet anketi uygulandı.

Projenin etki-değerlendirme sürecinin tasarlanması, araçların oluşturulması, verilerin analizi Selma Karabey, İnanç Sümbüloğlu ve Faize Deniz Mardin tarafından yapıldı. Raporun yazımı, proje yöneticileri ve metodoloji danışmanı iş birliği ile etki-değerlendirme ekibi tarafından yürütüldü. Proje gönüllüsü Erva Nur Çınar, Ali İhsan Nergiz ile birlikte atölye oturum notlarını tuttu ve toplanan tüm verilerin dijital ortama girişini yaptı.

Elde edilen verilerin analizi sonucunda eğitim atölyesine katılan kültürel arabulucuların göçmenlerin sağlık hakkı, sağlık hizmetlerine erişimi ve sağlık sorunları ile ilgili bilgi düzeyinde artış olduğu tespit edildi. Bunun gerçekleşmesinde atölye metodolojisi olarak yaratıcı dramın kullanılmasının önemli bir rolü olduğu katılımcıların geri bildirimlerinden görüldü. Atölye notlarının analizi sonucu kültürel arabulucuların sağlık alanında hak savunuculuğu yaparken, göçmenlere sağlık hizmetlerine eşlik ederken ve sivil alanda göçmenlere hizmet sunarken yaşadıkları zorluklar ve sorunlar tespit edildi. Atölye sonrası katılımcıların yaptığı sunumlara verilen geri bildirimlerde danışanlar ve kurum çalışanları sağlık konularında nitelikli bilgi aldıklarını dile getirdiler. Özel olarak HIV, tüberküloz gibi bulaşıcı hastalıklardan korunmaya ve aşıya ilişkin bilgi aldıklarını ilettiler. Ek olarak geri bildirimlerde sağlık alanında bilgilendirici sunumlara ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Ayrıca kurum çalışanlarının geri bildirimlerinde, sunumların kültürel arabulucular ile iletişimin güçlendirilmesine yönelik farkındalıkta artış sağladığı gözlemlendi.

Teşekkürler

"Yürütülen çalışmanın başarısı, daima öncesinde yürütülen hazırlık aşamasında saklıdır. Proje ekibi olarak sahip olduğumuz deneyime inanmakla birlikte, araştırma yöntemine dair her zaman yeni deneyimlere açık olup yapılanın bir üst basamağına çıkmayı zorlamanın bu başarıyı artıracığını biliyoruz. Bilginin edinilmesine yönelik araçların geliştirilmesinin önemi tartışılmaz.

Öncelikle" eğitim atölyesi boyunca, mesleki desteklerini esirgemeyen hekim arkadaşlarımıza teşekkürü borç biliriz.

Sağlık Elçileri: Kültürlerarası Sağlık Arbuluculuğu Eğitim Atölyesi çalışmalarında sağlamış olduğu mekan desteği **Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'ne**; atölye süresince her türlü teknik destek ihtiyacımıza koşan sevgili Öncül KIRLANGIÇ'a ve şube çalışanlarına destekleri için minnet borcumuz var.

Projemizin başvuru hazırlıkları sırasında iletişim kurarak desteklerini aldığımız, onca iş yoğunluğu içerisinde, kurum tercümanlarını eğitime katılmaları için teşvik eden ve destekleyen STÖ'lere gönülden teşekkür ediyoruz.

Projemizin özellikle görsel tasarım kısmında karşılaştığımız her zorluğun kolayca üstesinden gelmemizi sağlayan; her talebimizi, emeğini ve zamanını cömertlikle ortaya koyan sevgili Pelin ASA'ya sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Eğitim sürecinde ve sonrasında kayıt tutan ve bu kayıtların dökümünü yaparken bir anlamda sürecin hafızasını yaratan Erva Nur ÇINAR ve Ali İhsan NERGİZ'e gönül borcumuz sonsuz.

Eğitim çalışmamızın ortaya çıktığın günden bugüne Yaratıcı Drama alanındaki bilgisini, deneyimini ve heyecanını ortaya koyan eğitmen arkadaşımız sevgili Emre BİLGİÇ'e çok teşekkür ediyoruz.

Bize projemizi gerçekleştirme sürecinde destek vererek, kendimize olan inancımızı tazeleyen dostlarımızın olması bizim için gurur ve motivasyon kaynağı. Sirtını, adı geçen isimlerden aldığı kuvvetle geniş bir ekibe ve büyük bir inanca yaslayan çalışmamızın ilgi ve beğeniyle karşılanması dileğiyle..."

1. PROJEMİZ

Sağlık Elçileri projesinin ilk tohumları **Sınır Tanımayan Doktorlar'ın (MSF) "Urban Spaces"** projesi kapsamında yaptığımız odak grup toplantıları ile başladı. Bu süreçte MSF üyeleri, gönüllüleri ve STK'lar arasında iletişim ve ortak çalışma alanları tartışıldı.

Eğitim atölyesi, Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) **Yunanistan öncülüğünde başlatılan ve 6 ülkede farklı etkinlikler** şeklinde yapılması öngörülen "MSF Urban Spaces" projesi kapsamında düzenlendi. Proje kapsamında MSF'nin Türkiye'deki ortağı olan ve sivil toplum alanında savunuculuk ve kurumların güçlendirilmesi konusunda çalışan **Ardıç Dayanışma Derneği** ile iş birliği içinde çalışıldı.

Projenin temel fikri "amatör sağlıkçı" rolü Ata Soyer Sağlık ve Politika okulunun çalışmalarından gelmektedir. Bu çalışma toplumda temsilci-arabulucu rolüne sahip kişilerle sağlık ile ilgili bilgi paylaşımını temel almaktadır. Kültürel arabulucular¹ (daha genel kabul gören şekli ile tercümanlar) en az iki dil bilen ve birçok yönden toplumlar arası arabulucu rolüne sahip kişiler olmaları nedeniyle bu eğitim atölyesi onlara yönelik tasarlanmıştır.

Projenin amacı STK'larda çalışan kültürel arabulucuların temas ettikleri göçmenlerin sağlık sorunları, sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine erişimi konusunda kapasitelerinin geliştirilmesidir.

¹Bu proje göç alanında çalışan tercümanların tercümanlık rolü dışında kültürler arası arabuluculuk rolü olduğunu kabul ederek yola çıkmıştır. Bu nedenle göç alanında çalışan tercümanlar raporda kültürel arabulucular olarak adlandırılmaktadırlar.

1.1

Eğitim Atölyesi

Eğitim atölyesine katılım için STK'lara duyuru yapıldı. Başvuruların değerlendirilmesinde kültürel arabulucuların çeviri yaptığı diller (Farsça, Arapça, Kürtçe, Fransızca ve İngilizce), cinsiyet dağılımı ve olabildiğince çeşitli STK'nın temsil edilmesi göz önünde bulunduruldu.

Eğitim atölyesinin içerikleri kültürel arabulucuların sorumlulukları, tercümanlık etiği ve farklı sağlık sorunları başlıklarını ele alan 14 oturumdan oluştu. Bu atölyenin en önemli özelliği, eğitimin bir parçası olarak yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıdır.

Atölyede ele alınan konular:

✓ Çokkültürlü toplumlarda sağlık anlayışı

✓ Travma ve göç sonrasında karşılaşılabilen ruh sağlığı sorunları ve yönlendirme

✓ Kültürlerarası iletişim becerileri ve çeviri etiği

✓ İşkence ve kötü muamele durumunda koruma ve yönlendirme prosedürleri ve iletişim teknikleri

✓ Bulaşıcı hastalıklar: Göç sırasında ve sonrasında yaşam ve çalışma koşullarına bağlı sık görülen bulaşıcı hastalıklar, tedaviye erişim, koruyucu yöntemler ve yönlendirilebilecek sağlık merkezleri

✓ Kırılgan gruplarda sık görülen sağlık sorunları: Anne, bebek ve çocuk sağlığı, başvurulabilecek merkezler, LGBTI+ kişilerin sağlık sorunları ve yönlendirme mekanizmaları

✓ Sağlık hakkı ve uygulama örnekleri

✓ Kültürel arabulucuların karşılaşılabilecekleri psikososyal sorunlar

Eğitim atölyesi yöntemi

Eğitim atölyesinde yaratıcı dramanın süreçsel drama ve uzman mantosu yaklaşımları birlikte kullanılmıştır. Eğitim atölyesine dair içerik MSF tarafından oluşturulmuş ve bu içeriğin katılımcılara aktarılmasına ilişkin yöntemsel kurgu atölye ihtiyaçları gözetilerek **Ardıç Dayanışma Derneği** tarafından geliştirilmiştir.

Yaratıcı drama geleneksel tanımı ile bir düşünce ve amaç doğrultusunda grubu oluşturan katılımcıların yaşam deneyimlerinden yola çıkarak tiyatronun, rol oynama ve canlandırma tekniklerini araç olarak kullanan eğitim yöntemidir. Eğitimden tarafından kazanımlar göz önünde bulundurularak yapılandırılan süreç büyüsunü spontanlık, şimdi ve burada olma ve -miş gibi yapmaktan alır.

Yaratılan bu kurgusal süreç katılımcıya, toplumsal yaşamda elde ettiği deneyimi (ve tanıklığı) rol içerisinde ve canlandırma sonrası yapılan değerlendirmelerde ifade etme imkanı tanır. Böylece her katılımcıya ortaya çıkan imgeleri anlama, süreç içerisinde elde ettiği deneyim ve düşüncesini paylaşma imkanı sağlanmış olur.

Yaratıcı drama tüm bunları yaparken, tiyatrodaki olduğu gibi bir sahneleme performansı beklentisi içerisinde girmez. Rol deneyimlerinde katı bir estetik beklentisi yoktur. Yapılan doğaçlama ve canlandırmaların iç izleyicinin anlayabileceği ölçüde olması yeterlidir. Bunlardan dolayı herkes drama süreçlerinin aktif katılımcısı olabilir. Süreç içerisinde eğitimden ve katılımcılar tarafından oluşturulan çember formu herkesin birbirini görebileceği bir denklik biçimi ortaya çıkarır.

Neden Yaratıcı Drama?

Klasik öğrenme ortamları bilen, öğrenmek isteyen bilgi aktardığı ve çoğu zaman öğrencilerin tamamının aktarımı yapan kişiye doğru baktığı hiyerarşik bir biçim yaratır. Atölye akışının yapılandırılması sürecinde, tamamı **kültürel arabulucu olan katılımcıların kendi deneyimlerinin ortaya çıkması esas alınmıştır.** Bu yöntemin kullanılması, deneyim paylaşımı ve çalışma alanında karşılaşılan problemlere dair önerilecek olan çözümler açısından oldukça kıymetli tartışmalara olanak sağlamaktadır. Süreç, katılımcıların ihtiyaçları temel alınarak yapılandırılmıştır. Ortaya çıkan bu ihtiyaçlar da yeni bir biçim arayışını doğurmuştur. Önümüzde sabit katılımcının ve sürekli olarak değişen uzmanların olduğu bir programın bulunması; etkin bir öğrenme modeli olan yaratıcı drama yönteminin süreçsel drama ve uzman mantosu yaklaşımlarının deneysel bir birlikteliğini doğurmuştur.

Eğitim atölyesi için oluşturulan içeriğin aktarımı

Bu eğitimin kurgusu, gerçekte olmayan bir ülkede savaştan kaçan ve Türkiye'ye gelen bir göçmen kadının hikayesi oluşturularak başlamıştır. Hikayede Türkiye'ye illegal yollarla gelen göçmenlerin yaşadıkları süreç göz önünde bulundurulmuştur. **Natelo ismini verdiğimiz kurgusal karakterimizin çoğunluğunu hastanede geçirdiği bir izlek oluşturulmuştur.** Katılımcılarımızın süreç içerisinde sıkça uğrayacağı hastane, mekan olarak yeniden tasarlanmıştır. Kurgulanan hastanenin her bölümünün işlevi ve ilişkilerine dair bilgi ve deneyim aktarımına zemin hazırlanmıştır. Sonrasındaysa, hem katılımcının hem uzmanların yer alacağı canlandırmalar tasarlanmıştır. Bu canlandırmalar bir senaryonun parçası gibi ardı ardına bölümler halinde tasarlanarak hikayenin takip edilmesinin yolunu açılmıştır.

Eğitim atölyesi metodoloğisi

1

Bunlardan ilki, katılımcıların birbirleriyle **tanışmasını ve kaynaşmasını sağlayan, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri bir güven ortamı yaratmak olmuştur**. Bu noktada eğitimin başında oyun pedagojisinden yararlanarak tanışma ve kaynaşma etkinliklerine odaklanılmıştır.

2

İkinci kazanımımızsa, sürece katılacak olan uzmanların kendi alanları hakkındaki aktarımlarıdır. Bu noktada yarattığımız karakterin tüm bu uzmanlarla, sırasıyla denk geleceği **kurgusal karşılaşma zeminleri** yaratılmıştır. **Canlandırma ve rol oynama teknikleri** burada noktada devreye girmiştir

3

Son kazanımımız; bu yöntem ile kültürel arabulucuların mesleki deneyimleri ve yaşadıkları **sorunları ortaya çıkararak çözüm önerilerinin konuşulması** olmuştur. Yaratılan karakterin her gittiği yerde kültürel arabuluculara (tercümanlara) ihtiyaç duyması ve canlandırma süreçlerinde kültürel arabulucuların aktif rol alması bu kazanım doğrultusunda geliştirilen bir metot olmuştur.

1.1.1

Eğitim Atölyesi Programı

24 Mayıs 2019 Cuma Eğitimler

Tanışma | Emre Bilgiç

Eğitim Atölyesinin Tanıtımı | Zeyneb Gültekin, Soner Çalış, F. Deniz Mardin

Hastane Kurulumu | Emre Bilgiç

Öğle Arası

İşkence ve Kötü Muamelenin Tanınması ve Yönlendirme Canlandırma & Sunum | Canan Korkmaz

Göç ve Kötü Muamelenin Ruh Sağlığına Etkileri Canlandırma & Sunum | Ersin Uygun

Göçmen Gebelere Sunulan Sağlık Hizmetleri Canlandırma & Sunum | Gizem Akça Şensoy

HIV Pozitif Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmetleri Canlandırma & Sunum | Hatice Hilal Varan

Tüberküloz Hastası Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Yönlendirilmesi Canlandırma & Sunum | Zeki Kılıçaslan

25 Mayıs 2019 Cumartesi

Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmetleri Canlandırma & Sunum | F. Deniz Mardin

Bulaşıcı Hastalıklar Alanında Göçmenlere Sunulan Hizmetler Canlandırma & Sunum | Ceren Atasoy Tahtasakal,
Mansur Seyitoğlu

Kayıtsız Göçmenler ve Sosyal hizmetler Canlandırma & Sunum | Mansur Seyitoğlu

Göçmenlere Sunulan Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Canlandırma & Sunum | Derya Tüzer

Mültecilerle Tercümanlık Deneyimleri Canlandırma & Sunum | Ümit Doğru

Gün sonu değerlendirme | Zeyneb Gültekin, Soner Çalış, F. Deniz Mardin

Atölye | Emre Bilgiç

26 Mayıs 2019 Pazar

Göçmenlerle Çalışan Kültürel Arabulucuların Psikososyal İhtiyaçları | İrem Mirzai

Çok Kültürlülük ve Kültürlerarası İletişimin Sağlık Hizmetlerine Etkisi (Forum) | Soner Çalış

Son değerlendirme & Kapanış | Zeyneb Gültekin, Soner Çalış, F. Deniz Mardin

1.2

Kültürel Arabulucuların Sunumları ve Takip Programı

Bu bölüm, eğitim atölyesinden sonraki altı ayı kapsamaktadır. Bu süreçte kültürel arabulucuların eğitim atölyesinde edindikleri sağlık ile ilgili bilgileri pekiştirmeleri ve konu hakkında farklı gruplara aktarımlarının teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Atölye katılımcılarının STÖ çalışanlarına ve danışanlara yönelik gerçekleştirdikleri sunumlar izlenmiş ve etki değerlendirme sürecinin bir bileşeni olarak rapora dahil edilmiştir.

Eğitim sürecinin bir parçası olarak katılımcılarından eğitim atölyesi süresince edindikleri bilgi ve deneyimi, çalıştıkları STÖ çalışanlarla ve yine bu kurumlardan hizmet alan danışanlarla paylaşımlarını; bunun için **iki ayrı sunum hazırlamalarını ve içeriği katılımcılara uygun olarak düzenlemeleri yönünde talepte bulunulmuştur**. Sunumların hazırlama aşamasında katılımcılara içerik ve yöntem konusunda destek sağlanmıştır. Hazırlanan bu sunumlar izlenmiş olup, hem katılımcılardan sunum değerlendirmeleri hem de sunumu gerçekleştiren kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Her iki sunumu tamamlayanlara ikinci sunumlarının sonunda **"Sağlık Elçileri: Kültürlerarası Sağlık Arabuluculuğu Eğitim Atölyesi"** katılım belgesi verilmiştir.

1.3

İzleme

Değerlendirme Metodolojimiz

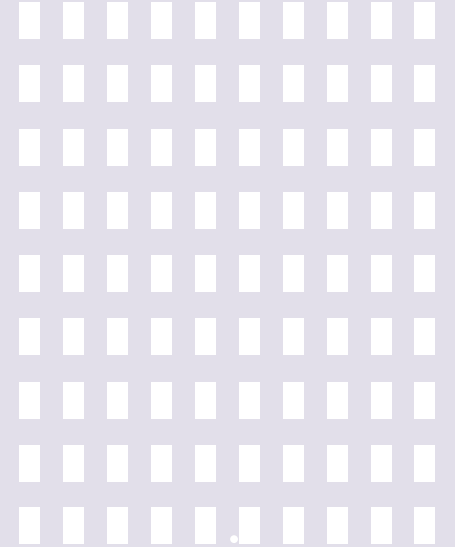
Sağlık Elçileri projesi izleme değerlendirme araçları proje ekibi ile birlikte bağımsız değerlendiriciler tarafından tasarlanmıştır. Bu süreçte nicel ve nitel araçların birlikte kullanılmasına karar verilmiş ve değerlendirme araçları eğitimi verecek olan uzmanlar ile birlikte hazırlanmıştır. Eğitim sürecinin katılımcıların bilgi ve becerilerinde yaratacağı değişim üç farklı araç ile izlenmiştir.

Birincil olarak katılımcıların eğitim öncesi ve eğitim sonrası göçmenlerin sağlık sorunları, sağlık hakkı, sağlık hizmetlerine erişimi ve sağlık merkezleri konusunda bilgi düzeyini ölçen ön test ve son test çalışması yapılmıştır.

İkincil olarak eğitim sırasında iki tıp fakültesi son sınıf öğrencisi desteği ile sürece ilişkin oturum notları oluşturulmuş ve notlar proje ekibi ile birlikte analiz edilmiştir.

Son olarak katılımcılardan saha uygulamaları ardından hem kurum çalışanları hem danışanlara yönelik sunumlar sonunda geri bildirimler alınmıştır. Ayrıca kültürel arabuluculardan öz değerlendirme formlarını doldurmaları istenmiştir.

Eğitim çalışmasının performansını ölçebilmek amacı ile eğitimin birinci günü sonunda ve ikinci gün sonunda katılımcılara memnuniyet anketi uygulanmıştır.

2 Paydaş Bazlı Sonuçlar

Eğitim atölyesine
13 farklı
sivil toplum
kuruluşundan

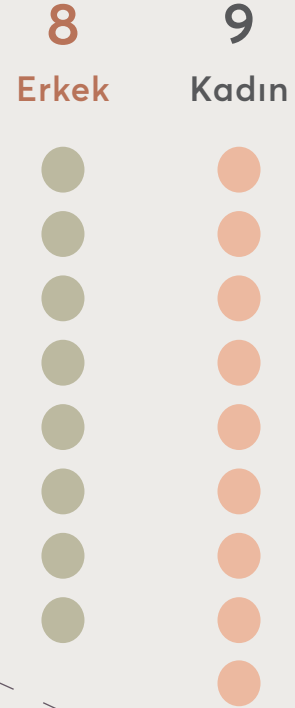
17 kültürel
arabulucu
katılmıştır.

Yaş
ortalaması
32
iken

en yaşlı katılımcı
ise **61 yaşındadır.**

en genç
katılımcı
21,

Eğitim atölyesi katılımcıları
cinsiyet dağılımı;

Eğitime katılan kültürel arabulucuların

2

Üniversite
ğrencisi

9

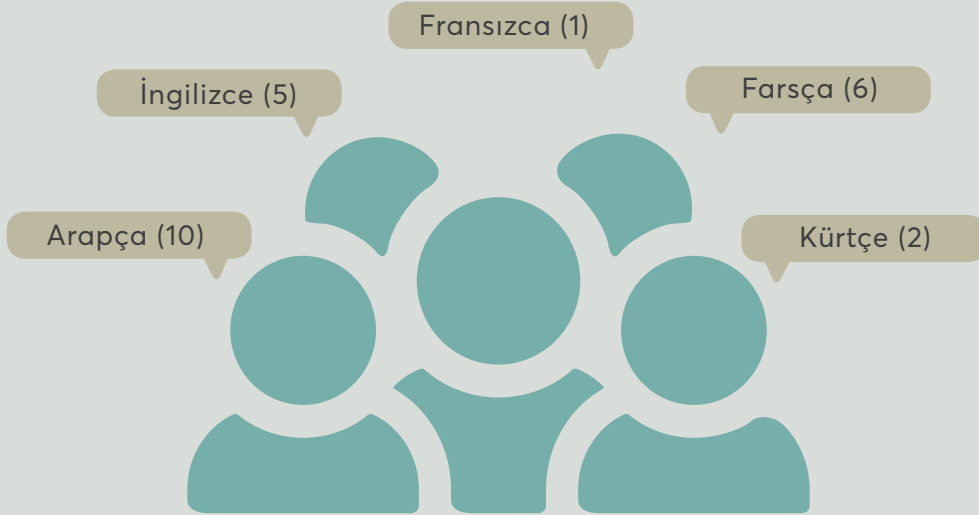
Üniversite
mezunu

9

yüksek lisans
ya da doktora
mezunudur..

Katılımcıların çoğu birden fazla dilde tercüme yapmaktadır:

Kurumda alışma süreleri farklılık göstermektedir:

En uzun çalışma süresi **7 yıl**

En kısa çalışma süresi ise **3 aydı.**

Katılımcıların kurumda ortalama çalışma süreleri **22 aydır.**

2.1.1 Sağlık Elçisi Anket Soruları İlk Değerlendirme - Son Değerlendirme

1. Soru: Bir mahallede ev ziyareti sırasında işkenceden hayatta kalan bir erkek mülteci ile karşılaşılırsınız. Türkiye’de kayıt yaptırmamıştır, kimliği yoktur. Size hasta olduğunu ve hastaneye gitmek istediğini belirtir ve nereye gitmesi gerektiğini sorar. İlk olarak nereye yönlendirirsiniz?

Birinci soruya yanıt veren **17 kişinin yanıtları analiz edilmiş** ve katılımcıların ön değerlendirme -son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda **8 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür.**

2. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Mültecilerle çalışan kültürel arabulucuların işkenceden hayatta kalan belgesiz bir kişi ile karşılaştıklarında nereye yönlendirebilecekleri konusunda bilgi sahibi olmaları
- Kayıtsız bir kişiyi herhangi bir kuruma yönlendirirken karşılaşılabilecek sorunlar ve çözüm önerileri konusunda bilgi sahibi olmaları

Göstergeler:

- İşkenceden hayatta kalan kişiler için özel hizmet sunan derneklerin bilinmesi (Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) veya Nefes merkezine yönlendirmenin önerilmesi gibi)
- Kayıtsız bir kişinin özellikle hastanelerde kayıt aşamasında sorunlar yaşayacağı göz önünde bulundurularak önerilerde bulunulması (kayıt için yönlendirmek, birinci basamak sağlık merkezleri gibi kayıtsız kişilerin daha kolay muayene olabilecekleri yerlere yönlendirilmeleri gibi)

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
7	Mülteciler dayanışma derneğine yönlendiririm, MSF'ye yönlendiririm.	'Geldiği ülkeyle ilgili farklılıklar gösterebilir'. 1. Basamak (Toplum Sağlık Merkezleri) onların yaptığı uygulamalar ve yönlendirmeleriyle sürece devam eder, Sıhhat projesi vesaire gibi projeler kapsamında, mevcut öğrendiğimiz ilgili STK'lardan veya yönlendirmelerinden faydalanabilir.
11	I will refer him to meet the lawyer to help him have 3D card so he will be able to get a health care in Turkey.	First of all I will tell him to go to 'Göç İdaresi' and get an identity card. If it doesn't work and he is able to afford the hospital fees. I will refer him to go to hospital as a 'tourist', if he can't afford it, I will send him to GSM 'Göçmen Sağlığı Merkezi'.

2. Soru: HIV pozitif gebe bir sığınmacıya gittiği hastanede HIV pozitif olması nedeni ile doğum yapamayacağı belirtilmiştir. Sizce bu sığınmacının yararlanabileceği sağlık hizmetleri nelerdir?

İkinci soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son test yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 12 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür.

2. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Mültecilerle çalışan kültürel arabulucuların başvuruların her türlü durumda, hastalığın türünden bağımsız olarak sağlık hakkına sahip olduğunu bilmeleri
- HIV pozitif bir başvuranın hastaneden reddedilmesi durumunda nereye yönlendirilebileceği konusunda bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

- Kişinin ne tür hastalığı olduğundan bağımsız hak temelli savunuculuk yapabileceklerini belirtmeleri.

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
4	-	Öncelikle HIV+ olsa da doğum yapabileceği bilgisini veririm ve bu konuda hasta hakları biriminden yararlanabileceğini belirtirim.
5	-	HIV+ olması demek o hastanın sağlık hizmetine erişemeyeceği anlamına gelmez. Bu konuyla ilgili hastanenin hasta hakları merkezine başvurabilir.
15	HIV hastalığı olan sığınmacıyı bu alanda uzmanlaşmış bir kurumdan danışmanlık alması için yönlendiririm.	Kayıtlı olması şartıyla sağlık hakkına erişime hakkının olduğunu anlatırız. HIV pozitif olduğu için düzenli kontrollerin ve tedavinin başlatılması gerektiği anlatılır. Kayıtsız ise acilen kayıt olması gerektiği danışmanlığı verilir. Ardından kayıtlıların benzer adımları atmak zorunda kaldığı süreç anlatılır.

3. Soru: Kurumunuzun bir başvuranını evinde ziyaret ettiniz. 15 kişinin aynı evde yaşadığını gördünüz ve yaklaşık bir aydır öksürük ve kilo kaybı şikayeti olan kayıtsız bir göçmen ile karşılaştınız. Nereye yönlendirirsiniz?

Üçüncü soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme -son test yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 11 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür.

3. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Mültecilerde solunum yolları ile ilgili bulaşıcı hastalıklar riskinin farkında olunması ve bir aydır öksürük ve kilo kaybı şikayeti gibi semptomlar görüldüğünde bir kişinin nereye yönlendirileceği konusunda bilgi sahibi olunması
- Tüberküloz hakkında bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

- Mültecilerde tüberküloz riskini göz önünde bulundurarak öncelikle Verem Savaş Derneği olmak üzere sağlık merkezine yönlendirmenin önemini belirtmesi.

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
4	Hastanelerin acil bölümüne ve teşekkül bakımından iyi durumda olan GSM'e yönlendiririm. Buradan alabilirse raporuyla il göç idarelerinde kimlik çıkarılması için de yönlendiririm.	İlk olarak yararlanabileceği (kimliğine göre) sağlık kuruluşuna daha sonra oradan alacağı yönlendirme ile Verem Savaş Dispanseri Tüberküloz'a yönlendiririm.
10	ASAM, WRDF.	He may have TB and Verem Savaş association can provide him with great support, him and the people living with HIV.
14	-	As I learned yesterday coughing and losing weight might be tuberculosis symptoms and living in such a crowded environment helps illness to be more contagious so we should refer them to the tests as fast as possible.
15	Sayının çok olması maddi durumlarının iyi olmadığı bir göstergesidir. Maddi yardımlara nasıl ulaşabileceklerini (kayıtlı olmaları halinde) anlatırım. En kısa sürede yasal bir duruma gelmeleri gerektiğini anlatırım. Hasta oldukları için hastanenin acil durumundan ücretsiz sağlık hizmetlerine erişebilirler bilgisini veririm.	Öksürük ve kilo kaybı belirtileri, ayrıca kalabalık bir mekanda yaşamaları bulaşıcı hastalıklara (solunum) yakalandığı riski ve ihtimalini yükselttiği için verem savaş gibi ücretsiz sağlık hizmetlerinden yararlanabilecekleri kuruma yönlendirip test yaptırması gerektiğini söylerim.

4. Soru: Aynı kurumda çalıştığınız tercüman arkadaşınız randevularına sürekli geç kalıyor. Neden geç kaldığını sorduğunuzda uyku sorunları yaşadığını, bu nedenle uyanamadığını söylüyor. Ona yardımcı olmak için ne tavsiye edersiniz? Nasıl bir yönlendirme yaparsınız?

Dördüncü soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 6 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. Bu soru özelinde ön değerlendirme yanıtları gözden geçirildiğinde katılımcıların psikososyal sağlığa ilişkin farkındalıklarının diğer sorulara verilen yanıtlara oranda daha gelişmiş olduğu, ön değerlendirme yanıtlarında sorunun hedeflediği değişime yakın yanıt veren katılımcı sayısının 11 olduğu görülmüştür.

4. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Mültecilerle çalışan kültürel arabulucuların çalışma hayatlarının kendileri ve çalışma arkadaşları üzerinde yaratabileceği psikolojik etkileri fark etmeleri.
- Çalışma hayatına bağlı yaşanan sorunların bireysel değil, kurumsal bir şekilde ele alınması gerektiği konusunda farkındalık yaratılması.

Göstergeler:

- Belirtilen sorunlar ışığında çalışma hayatının kişinin psikolojik durumuna etkilerini göz önünde bulundurarak psikolojik destek önerilmesi.

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
2	Onun herhangi bir sağlık bozukluğu olmadığından emin olmamız gerektiğini, bazı vitamin eksikliği tahlilleri yaptırmasını tavsiye ederim.	Onunla konuşup ve üzerine yük olan herhangi bir vaka olduysa o yükü süpervizyonda paylaşması için yardımcı olmak.
3	İç hastalık doktoruna danışarak genel kan testi yaptırmak için hastaneye yönlendiririz.	Psikolog ile görüşmesini tavsiye ederim.
6	Ben tercüman ettiğim kişileri anlatırım böyle şikayeti karşılaşıyorsa ona söylerim gece erken yat fazla telefonlar oynama eğer gündüz çalışıyorsan geceyi uyku için bırak	Uyku düzeni yoksa bir nedeni ve ona bir psikolog doktora yönlendiriyorum.
13	Sağlığına dikkat etmesi ve fazla çay, kahve vs. içmemesi. Dünya Doktorları'na yönlendirme yaparım.	Bir süre onu uzak tutacağız hassas vakalardan. Kurumdaki psikolog veya psikiyatri uzmanına yönlendiririz.

5. Soru: Kayıtsız gebe bir başvuranınız daha önce hiçbir gebelik kontrolüne gitmediğini ve herhangi bir sağlık sorunu olmadığını belirtiyor. Gebelik sürecinin takibi için nereye yönlendirirdiniz?

Beşinci soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme -son test yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 14 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. Bu soru özelinde ön değerlendirme yanıtları gözden geçirildiğinde katılımcıların çoğunluğunun gebelik takibinin birinci basamak merkezleri tarafından yapılması gerektiğini anladığı anlaşılmaktadır.

5. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Gebelik sürecinde takibin hangi kurum tarafından yapıldığının bilinmesi Göstergeler:
- Kişinin birinci basamağa bağlı kurumlara (göçmen sağlığı merkezi, aile sağlığı merkezi ya da toplum sağlığı merkezi) yönlendirilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
3	-	Göçmen sağlık merkezine yönlendiririz.
4	GSM, GGSM polikliniklerine yönlendiririm.	Gebeliğin takibi ve aşuları için 1. basamak (GSM, GGSM) sağlık kuruluşuna yönlendiririm. Kayıtsız olduğu için buralardan ret alırsa İlçe Sağlık Müdürlüğü ile iletişime geçmesini isterim.
15	Kişinin kendi sağlığı ile beyan ettiği görüşle yetinmeyerek düzenli kontrol olmasını hem kendisi hem bebeği açısından sağlıklı olabileceğini vurgulayıp acilen yasal duruma gelmesi gerektiğini, herhangi bir sorunla karşılaştığında acile gitmesini söylerim. Hastanın kayıtsız olduğunu göze alarak bu konuda hizmet sunan kurumlara yöneltirim.	Sağlık ocağına gitmesi ve göçmen sağlık merkezine giderek kontrollerini yaptırması gerektiğini söylerim.
16	Avusturya Hastanesi'ne.	Göçmen kliniğine gönderirim. Orada yoksa aile hekimliğine gönderirim.

6. Soru: Göçmen bir anne 1 yaşında bebeği ile çalıştığınız kuruma başvuruyor. Annesi bebeğe şimdiye kadar hiçbir aşı yapılmadığını belirtiyor. Nereye yönlendirirdiniz?

Altıncı soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme -son test yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 6 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. Buna ek olarak ön değerlendirme yanıtları 11 katılımcının başından itibaren bu soruya verdiği yanıtın doğru olduğu dikkat çekmiştir. Bu durum kültürel arabulucuların bu konuda gerekli bilgiye sahip olduğunu, böyle bir sorunla baş etme yöntemlerini eğitim öncesinde bildiklerini göstermektedir.

6. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Türkiye’de aşı politikaları ve bir bebeğin aşılarının nerede yapıldığı konusunda bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

- Kişinin birinci basamağa (göçmen sağlığı merkezi, aile sağlığı merkezi ya da toplum sağlığı merkezi) yönlendirilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
6	Göçmen biri olsa ona bildiğim paylaşırım. Onun kaldığı yakın bir kliniğe gitmesini söylerim. İstanbul’da olduğu için her ilçede göçmenler için klinikler var.	Yakın bölgede göçmen sağlığı merkezine. İstanbul’da her ilçede merkezleri var.
7	Kızılay dahil olmak üzere bir takım STK’lar, devlet hastanelerinde aşı yaptırma imkanı mevcut. Kayıt dışıysa STK’ların bağlantılı olduğu sağlık merkezleri yardımcı olabilir.	Bütün çocuklar aşı olma hakkına sahipler. Toplum sağlık merkezlerine yönlendirilebilir. (göçmen sağlık merkezleri).
12	Evine en yakın hastane ya da tıp merkezi.	İlçe sağlık merkezine ya da GSM’e.

7. Soru: Ev ziyaretinde yeni doğum yapmış bir anne ile karşılaşıyorsunuz ve kendisi aşılar konusunda size bilgi soruyor. Türkiye’de Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen aşı takviminde yapılması öngörülen kaç aşı bulunuyor?

Yedinci soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme -son test yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 10 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. Bu soruya özel olarak ön değerlendirme yanıtları incelendiğinde katılımcıların aşı özelinde bilgi düzeyinin geliştirilmesinin önemi bir kez daha açığa çıkmıştır. Kültürel arabulucuların aşı konusunda gerekli bilgi sahibi olması danışanları gerekli şekilde yönlendirmesi dışında bu konuda danışanları dışında temas ettiği kişileri bilgilendirmesine de yardımcı olacaktır.

7. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Türkiye’de güncel aşı takvimi konusunda bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

- Toplamda 10 aşı (13 farklı hastalık için) uygulandığının belirtilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
2	12 aşı.	10.
8	-	10 aşı..
15	Bilmiyorum. Göçmen sağlık merkezine yönlendiririm.	10 aşı var.

8. Soru: Tercümanlık yaptığınız bir başvuranın yakını size kürtaj olmak istediğini ve nereye gideceğini bilmediğini söylüyor. Konuyu başkası ile paylaşmak istemediğini belirtiyor. Kaç haftalık gebe olduğunu sorduğunuzda 11 hafta diyor. Hukuki olarak kürtaj olma hakkı kaç haftaya kadar geçerlidir?

Sekizinci soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 7 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. 7 kişinin yanıtlarının ise ön değerlendirme yanıt analizinde halihazırda doğru olduğu görülmüştür. Katılımcıların anne ve bebek sağlığına ilişkin bilgi düzeyinin diğer sorular ile karşılaştırıldığında beklenene yakın nitelikte olması ise bu soru özelinde dikkat çekicidir.

8. Soru İçin Hedeflenen Sonuç:

- Kürtaj (isteğe bağlı düşük) konusunda Türkiye'deki yasal düzenlemenin bilinmesi Göstergeler:
- Başvurana yasal düzenlemeye göre (anne ve bebeğin hayati riski olmadığı sürece) 10 haftaya kadar kürtaj yapılabileceği bilgisi verilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
4	8 haftaya kadar kürtaj olma hakkı hukuki olarak mevcut.	Hukuki olarak kürtaj olma hakkı 10 hafta altındadır.
7	Yanlış hatırlamıyorsam eğer 12.haftaya kadar mümkündür. Yanlışsa da öğrenmiş olurum en yakın zamanda.	10 hafta altı yapılabilir (yasal süre). Ama 24 haftaya kadar da izinler alındığı takdirde yapılabilir. (örneğin tecavüz sonucu 1 gebelik durumunda vb. veya
-	-	çocuk rahim dışı alanda yerleştiyse, sağlıklı doğmayacaksa).
12	8 ya da 12 hafta?	10 hafta.
14	16.	From the 4th and to the 10th week and in Turkey it's legal but there is only 2 hospitals that do abortion.

9. Soru: Bir kadın başvuranınıza hastane randevusunda eşlik ediyorsunuz. Muayene sırasında başvurana HIV pozitif olduğu belirtiliyor. Başvuranın eşi de sizin kurumunuzdan destek alıyor. Başvuranın kocası ile HIV pozitif olduğunu paylaşıyor muydunuz?

Dokuzuncu soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 7 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. 11 kişinin yanıtlarının ise ön değerlendirme yanıt analizinde halihazırda doğru olduğu görülmüştür.

9. Soru İçin Hedeflenen sonuç:

- Tıbbi konularda hasta mahremiyeti ve hasta hakları konusunda bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

- Kişinin hastalığından bağımsız (özellikle HIV gibi damgalamanın daha fazla olduğu durumlarda) hastalıkların kişinin onayı olmadan hiçbir yakını ile paylaşılmayacağı belirtilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
2	Kadına paylaşmamız gerektiğini anlatırız çünkü bulaşıcı bir hastalıktır ve paylaşıyoruz.	Hayır.
3	Evet paylaşmalıyız. Kendisine ve çocuklarına hastalık bulaşmasın diye.	Hayır.
13	İlk önce hasta olan kadınla konuşuruz, onunla HIV hakkında bilgi paylaşıyoruz. Bulaşıcı bir hastalık olduğuna dair bilgilendirme yaparız sonra münasip bir şekilde akrabasıyla paylaşıyoruz.	Hiç kimseyle paylaşmam çünkü hastanın mahremiyetine aykırı olur. Ancak bulaşıcı bir hastalık olduğu için hastayı ikna edip ondan izin alarak bir şekilde kocasıyla paylaşıyorum.

10. Soru: Kurumunuza başvuran sığınmacı bir gebe, gebeliğinin son döneminde dir. Hastanede bir muayene sırasında doktora bebeğini istemediğini belirtir. Doktor, kişinin sığınmacı olması nedeniyle bir yere yönlendiremeyeceğini çünkü T.C. vatandaşları ile aynı haklara sahip olmadığını belirtir. Siz hastanede bir bölüme yönlendirmeyi düşünür müydünüz?

Onuncu soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 10 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. 4 kişinin yanıtlarının ise ön değerlendirme yanıt analizinde halihazırda doğru olduğu görülmüştür.

10. Soru İçin Hedeflenen sonuç:

- Sığınmacıların sağlık hakkı konusunda bilgi sahibi olmaları
- Hastanede sağlık hizmetlerine erişimde bir sorun yaşandığında başvuranın nereye yönlendirilebileceğinin bilinmesi

Göstergeler:

- Hasta hakları biriminin ve sosyal hizmet uzmanlarının konu hakkında yardımcı olabileceğinin belirtilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
2	Psikolog.	Sosyal hizmet merkezi.
4	Sığınmacı sağlık haklarından ilkesel olarak yararlanma hakları var. Bunun için öncelikle araştırır nereden destek alabileceğini ve buna göre yönlendirmesini yapardım.	Evet hasta hakları birimine ve sosyal hizmet uzmanına yönlendiririm.
5	-	Devlet tarafından koruma altına alınması için aile ve sosyal politikalar bakanlığına başvurulması gerekir.
9	Kadın doğum uzmanına.	Sosyal hizmet bölümüne.
16	Evet zorla hastanede bir bölüme yönlendirirdim. .	Sosyal hizmet bölümüne yönlendirirdim.

11. Soru: Kayıtsız, tüberküloz tanısı olan bir başvurana hastane randevusu için eşlik ediyorsunuz. Hastanede danışmada çalışan memur kayıtsız olduğu için başvuranın hastanede muayene olamayacağını belirtiyor. Tüberküloz hastası bir kişi hangi sağlık hakkına sahiptir?

On birinci soruya yanıt veren 17 kişinin yanıtları analiz edilmiş ve katılımcıların ön değerlendirme - son değerlendirme yanıtları karşılaştırılmıştır. Verilen cevaplarda 10 kişinin yanıtlarında hedeflenen sonuçlar doğrultusunda değişim olduğu görülmüştür. 2 kişinin yanıtlarının ise ön değerlendirme yanıt analizinde halihazırda doğru olduğu görülmüştür.

11. Soru İçin Hedeflenen sonuç:

✓ Kayıtsız göçmenlerin sağlık hakkı mevzuatı konusunda bilgi sahibi olunması ✓ Özellikle tüberküloz durumunda hangi sağlık merkezlerine yönlendirme yapılabileceği ve hangi başvuranın hangi haklara sahip olduğu konusunda bilgi sahibi olunması

Göstergeler:

✓ Tüberküloz hastalarından verem savaş dispanserlerinde ayaktan tedavide ücret alınmadığı, hastanelerde yatarak tedavide ücretsiz sağlık hizmetine erişimi oldukları ve bunun kayıtlı/kayıtsız bütün göçmenler için geçerli olduğunun belirtilmesi

Değişen yanıtlardan alıntılar:

KN*	İlk Değerlendirme	Son Değerlendirme
4	Öğrenmek istiyorum.	Tüberküloz tanısı olan bir hasta bütün tedavi ve sonrası süreçlerden ücretsiz yararlanma hakkına sahiptir ve tüberküloz muayenesi veren kurumlardan yararlanabilir.
9	Ücretli hasta olarak kayıt yaptırılır. Sonra doktordan kişiye mahsus durum bildirilir. Rapor alınır ve Göç İdaresi'ne raporla birlikte kimlik başvurusu yapılır.	Hastaneden ücretli hasta olarak giriş yapılır, bu bir yasal haktır. Ya da Verem Savaş'ta ücretsiz olarak tedavi görür.
12	Bilmiyorum.	Bütün sağlık hizmetleri hakkına sahiptir. Verem Savaş Derneği'ne yönlendiririm.
14	Nefes'e yönlendirebiliriz.	If the hospital refuses to take this patient, there is a lot of organizations that specifically work with various health issues like this and the beneficiary is to have free medicine. If they don't have the ability to pay their rent, they can help as well.
15	-	Verem Savaş Merkezi.

2.1.2

Oturum Analizleri

Oturum Başlığı

Hastane Kurulumu

İçerik

Katılımcıların zihninde farklı hastane tasarımlarının nasıl olabileceğini araştırmak

Reflektif notlar analiz edildiğinde katılımcıların zihninde ortak bir hastane tasarımı olmadığı açığa çıkmıştır. Hastanenin mekânsal özellikleri ilk akla gelen değişken olmuştur. Hastalar için hastane içi yönlendirmelerin eksikliği ve yol bulmanın zorluğu üzerinde durulmuştur.

"Bizim en büyük sorunumuz yolumuzu bulamamamız. Eski binalar, uzun koridorlarda kolay erişim mümkün değil."

Bunun yanı sıra katılımcıların hastane bölümlerine çok hakim olduğu ve içerilecek birimlerin önceliklendirilmesinde;

"Çocuk, Enfeksiyon, Psikiyatri, Ortopedi, Nöroloji, Dahiliye, Kulak Burun Boğaz, Kardiyoloji, Kadın Doğum, Sağlık Kurulu, Acil, Danışma, Hasta Hakları, Genel Cerrahi, Yoğun Bakım, Göğüs Hastalıkları, Üroloji, Nefroloji, Cildiye, Hemşire Odası, Kayıt, Plastik Cerrahi, Beyin Cerrahisi, Diş"

gibi alt alanların öne çıktığı görülmektedir. Ayrıca katılımcıların çalışmakta oldukları kurumların hedef kitlelerinde yer alan kişilerin ihtiyaçlarına ilişkin bölümlere doğal olarak daha hakim oldukları ve önceliklendirilmesini istedikleri gözlenmiştir.

"Ben işkence mağdurlarıyla ilgilendiğim için ortopedi daha önemli"

Bunun yanı sıra Acil Servis'e ilişkin tartışmalarda "aciliyet durumuna göre" ifadeleri ile tartışmalar yürütüldüğü görülmüştür. Bir başka başlık olarak hastanede çalışan çevirmenlere özel alanların olmasına ilişkin vurgunun olduğu görülmüştür. Ek olarak bu oturum sırasında farklı görüşlerin ele alınması sırasında katılımcılar arasında yer yer gerginliklerin olduğu gözlenmiştir.

Göçmen danışan, geri gönderme merkezinde bir avukata ulaşır ve mültecilik başvurusu yapmak istediğini ifade eder. Aynı zamanda geri gönderme merkezinde kötü muameleye uğradığını belirtir ve bunun üzerine avukat danışanı Haklar Vakfı'na (eğitim için kurmaca bir vakıf ismi) yönlendirir. Haklar Vakfı'nda doktor danışanın şikayetlerini ve yaşadıklarını dinler. Danışanın kendi ülkesinde tecavüze uğradığını, hamile olduğunu ve bebeği istemediğini söylemesi üzerine hem kötü muamele hem de hamilelik süreci ile ilgili vakıf doktoru tarafından psikiyatriste yönlendirir. Ardından gebelik sürecinin takibi için kadın doğum uzmanına ve görüşme sırasında sık sık öksürdüğünü gözlemlemesi nedeniyle yaptığı görüşme sonunda Verem Savaş Derneği'ne yönlendirir.

Canlandırma sırasında doğaçlama ile açığa çıkan katılımcıların cümleleri analiz edildiğinde vakaya ilişkin zihinlerinde hak arayışında olan vakanın mahremiyetinin korunmasına ilişkin vurgu dikkat çekmiştir. Ayrıca vakanın yardım arayışında karşılaştığı zorlukların ve yönlendirme sistemleri arasındaki sistem açıklarının söyleme taşıdığı görülmüştür.

Canlandırmadan alıntılar:

"N: Evet ben bunu istemiyorum. Her anlattığımda yeniden hatırlıyorum çıldırıyorum.

D: Ben gizli mektuplarla durumu özet olarak yazacağım.

N: Bunları kimse görmeyecek değil mi?"

"Geri gönderme merkezine gitmeden önce beni hastaneye gönderdiler. Detaylı olmadı sağlık kontrolü. Hamileyim diye kadın doktordan danışmanlık almak istedim ama kabul etmediler. Bu bizim işimiz değil, bizim işimiz sen işkenceye maruz kalmadın mı kaldın mı öğrenmek. Bu bizim işimiz değil. Bizim işimiz işkenceye maruz kalıp kalmadığını öğrenmek. Memleketimde tecavüz olayına maruz kaldım, Türkiye'de değil."

Oturum sırasında gerçekleştirilen sunuma ilişkin katılımcıların soruları sırasında danışanların mahremiyetinin ihlal edilmesine ilişkin vurgular ve danışanlar ile iletişimdeki kelimelere ilişkin duyarlılıklar dikkat çekmiştir.

"Biz hastalarımızı hastanesine gönderiyorduk. Bizim hastalar kağıtsız. Onlar hep acile yönlendiriliyor. Acilde güvenlik görevlisi de geliyor içeriye."

"İlk başta tercüman beyefendiye eşlik ediyordum dedi. Ben kimseye beyefendi veya hanımefendi demiyordum. Danışan diyor. Buna dikkat edilmesi gerektiğini söylüyorum."

"LGBTİ bireyler için bu durum büyük sorun oluyor."

"Soru: Canlandırmayla ilgili bir soru sormak istiyorum. Şimdi ne olacak?"

Oturum Başlığı

Göç ve Kötü Muamelenin Ruh Sağlığına Etkisi

İçerik

Danışan, kültürel arabulucu ile birlikte psikiyatri uzmanına görüşmeye gider. Danışan yaşadıklarını ve konu hakkında hislerini aktarır.

Oturum Notlarının Analizi

Bu oturuma ilişkin notlar analiz edildiğinde katılımcıların paylaşımlarının ruhsal muayene sırasında kültürel arabulucunun rolü, konumu ve iyilik haline ilişkin olduğu dikkat çekmiştir.

"Bu üçgen oturma olayı çok güzel ancak bazı derneklerde tercümanı arkaya koyma gibi bir durum var. Bu durumda danışanla göz teması kuramıyorum ve dikkatim dağılıyor."

"Ben de katılıyorum. Danışan bu durumda arkaya dönüyor. Psikoloğa bakmıyor, sanki bizimle konuşuyormuş gibi oluyor."

Bir başka vurgunun klinik görüşmeleri yürüten uzmanların sürekliliğinde yaşanan soruna ilişkin olduğu görülmüştür.

"Mesela hastayı götürdük. Bir hafta sonraya randevu verdiler. Ama bir hafta sonra gelince bakıyoruz farklı doktor var."

Oturum Başlığı

Göçmen Gebelere Sunulan Sağlık Hizmetleri

İçerik

Danışan gebelik kontrolleri için kadın doğum uzmanına gider. Kadın doğum uzmanı danışanın 3 aylık hamile olduğunu söyler. Danışan bebeği aldırma istediğini söyler, ancak doktor 12 haftalık gebe olması nedeniyle isteğe bağlı düşük için geç olduğunu belirtir. Doktor tahlillere yönlendirir ve tahlil sonuçlarında danışanın HIV pozitif olduğu ortaya çıkar. Kadın doğum uzmanı doktor HIV pozitif olması nedeni ile o hastanede doğum yapamayacağını belirtir.

O.N.A.*

Oturum notları analiz edildiğinde katılımcıların İstanbul'da kürtaj yapılan merkezleri ve prosedürleri somutlamak istedikleri görülmüştür.

*Oturum Notları Analizi

Oturum Başlığı

HIV Pozitif Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmetleri

İçerik

Kadın doğum uzmanının danışanın HIV pozitif olması nedeniyle o hastanede doğum yapamayacağını belirtmesi üzerine danışan, kültürel arabulucu ile beraber hasta haklarına başvurur. Hasta hakları HIV pozitif olması nedeniyle hastaneden reddedilemeyeceğini açıklar.

Oturum Notlarının Analizi

Bu oturum sırasında yapılan canlandırmalarda vakalar ile yürütülen iletişimde kısa ve net cümleler ile konuşmanın önemi açığa çıkmıştır. Uzmanların hem vakanın durumu doğru analiz edebilmesi hem de kültürel arabulucunun süreci doğru aktarabilmesi için somut ve kısa cümleler ile konuşmaları gerektiği açığa çıkmıştır. Ayrıca bu oturum sırasında HIV pozitif olan kişilere yönelik damgalayıcı yaklaşım ve bu durumun doğurduğu zorluklar ele alınmıştır. Eğitim grubu içinde de farklı görüşler olduğu açığa çıkmış ve bu durumun gerilim doğurduğu gözlenmiştir. Bu süreci bir öğrenme deneyimi olarak ele aldığımızda hassas konuların ele alınmasında dil kullanımının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Oturum Başlığı

Tüberküloz Hastası Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Yönlendirmesi

İçerik

İlk görüşmenin yapıldığı vakıftaki doktor, danışanın görüşme sırasında sık sık öksürdüğünü gözlemlemesi üzerine önceki randevularının yanı sıra danışanı Verem Savaş Derneği'ne (VSD) yönlendirmiştir. VSD'de doktorun muayenesi ve tetkikler sonucu danışanın tüberküloz olduğu ortaya çıkar. Doktor tüberküloz tedavisi ve takibi konusunda bilgi paylaşır.

O.N.A.*

Oturum notları analiz edildiğinde katılımcıların konuya ilişkin sorularının vakaları hangi kuruma yönlendirmeleri gerektiği, ayrıca tüberküloz hastasından maddi bir ödeme yapmasının istenmesinin doğru olmadığı üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bir diğer temanın tüberküloza eşlik eden diğer hastalıklar olduğu görülmüştür.

*Oturum Notları Analizi

Oturum Başlığı

Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmeti

İçerik

Danışan HIV pozitif olması nedeniyle bulaşıcı hastalıklar uzmanına yönlendirilmiştir. Haklar Vakfı'ndaki doktor tarafından hastaneden randevu alınmıştır ve randevu öncesi kayıt birimine gider. Kayıt memuru danışanın belgesiz olması nedeniyle hastanede muayene olamayacağını belirtir. Kültürel arabulucu danışanın haklarını belirterek sağlık hizmetlerine erişim hakkını savunur.

O. N. A.*

Oturum canlandırmaları sırasında açığa çıkan öncelikli temanın kimlik sahibi olmak olduğu görülmüştür. Canlandırmalar sırasında görevli rolünde olan kişinin sürekli kültürel arabulucularla göz teması kurduğu, danışanın gözlerine doğrudan bakmadığı dikkat çekmiştir.

Katılımcıların gündemindeki bir diğer temanın ücretsiz sağlık hizmeti alabilecekleri yerler konusunda bilgi edinmek olduğu görülmüştür.

*Oturum Notları Analizi

Oturum Başlığı

Mültecilerle Tercümanlık Deneyimleri

İçerik

Kültürel arabulucu danışanın gerekli randevularına eşlik etmiştir. Ancak süreçten etkilenmiştir. Bir sonraki gün çalıştığı sivil toplum kuruluşunda randevusuna gecikir. Koordinatörü kültürel arabulucu ile bu konuda görüşür. Kültürel arabulucu eşlik ettiği son danışanın sürecinden etkilendiğini belirtir ve uyku problemi yaşadığını söyler.

Oturum Notlarının Analizi

Oturum notları kültürel arabulucu sayısının yetersizliği ve kültürel arabulucuların görüşmeler sonrasında taşıdıkları duygu yüküne dikkat çekmektedir. Katılımcılardan gelen geribildirimler kültürel arabulucuların öz bakım desteğine duydukları ihtiyacın altını çizmiştir. Bir başka temanın çeviri sürecini kolaylaştıracak araçların geliştirilmesine ilişkin olduğu görülmüştür. Katılımcılar ve proje ekibi oluşturulan çeviri terim sözlüklerinden söz etmiştir. Ek olarak tercüme sürecinin şeffaflığı ve hasta - doktor - kültürel arabulucu üçgeninde yaşanan paylaşımların tarafsız aktarımına ilişkin vurgular olduğu görülmüştür.

Oturum Başlığı Kayıtsız Göçmenler ve Sosyal Hizmetler

İçerik

Sosyal hizmet uzmanı bebeğini istemediğini belirten danışana bu konuda neler yapılabileceğini açıklar. Yapılan görüşme sonunda danışan konuyu tekrardan değerlendireceğini belirtir. Sosyal hizmet uzmanı katılımcılarla çocuk koruma ile ilgili prosedürleri paylaşır.

O.N.A.*

Bu oturum özelinde evlat edinme prosedürleri, okula devam sorunları ve çocuk işçilere ilişkin sorular dikkat çekmiştir.

*Oturum Notları Analizi

Oturum Başlığı Göçmenlere Sunulan Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri

İçerik

Hastane kontrollerini tamamlayan danışan kültürel arabulucu ile beraber gebelik kontrolleri için aile hekimliği merkezine başvurur. Aile hekimliği merkezinde hemşire gebelik süreci ve bebek aşmaları konusunda gerekli bilgileri paylaşır.

O.N.A.*

Oturum sırasında gelen soruların birinci basamakta yürütülen hizmetlerin somutlanmasına ilişkin olduğu görülmüştür.

*Oturum Notları Analizi

Oturum Başlığı Bulaşıcı Hastalıklar Alanında Göçmenlere Sunulan Hizmetler

İçerik

Danışan kayıt sorununu çözdükten sonra bulaşıcı hastalıkları uzmanı ile görüşmeye gider. Görüşme sırasında doktor gebelik süreci hakkında bilgi verir ve hangi sağlık merkezlerine başvurabileceğini belirtir. Danışan görüşme sonunda doğum sonrası bebeğini istemediğini söyler. Doktor danışanı bu konuyu danışmak için sosyal hizmet uzmanına yönlendirir.

O.N.A.*

Bu oturum sırasında öne çıkan temanın damgalama olduğu görülmüştür. Katılımcıların damgalamaya ilişkin geribildirimleri olduğu, ayrıca temaya ilişkin dil kullanım duyarlılıkları ön plana çıkmıştır.

*Oturum Notları Analizi

Psikolog bir uzman ile eğitim atölyesindeki hikaye ve bunun katılımcılara etkileri konuşulur. Ayrıca katılımcılardan kendi çalışma hayatlarından benzer deneyimlerini ve bu konuda düşüncelerini paylaşmaları istenir.

Oturum notlarından alıntılanan ifadelerin kültürel arabulucuların psikososyal ihtiyaçları başlığında iş yükünün yaratmış olduğu duygusal yüklere ve bu yüklerle baş etmek için duyulan ihtiyaçlara işaret ettiği düşünülmüştür.

"Elimizden bir şey gelmediği zaman daha kötü oluyoruz. Acaba bir şey yapabilir miydim diye düşünmek bize yük bırakıyor. Zihin olarak yoruyor."

"Evet bir vakadan etkilenince konuşmak insanı baya bir rahatlatıyor."

"Ben toplantıya katılmadan önce, diğer tercümanlara göre iş yükümüzün daha fazla olduğunu düşünüyordum ama gördüm ki diğer arkadaşlar da çok çalışıyormuş. O biraz rahatlattı."

"... tercümanların kendini ihmal etmemesi gerektiğini belirtmek lazım. Mesela biz öykü alınca başından geçenleri tek tek, bazen 4 saat boyunca detaylı dinliyorum."

"Ben sadece kendimde olduğunu düşünüyordum ama başkalarında olduğunu ve aynı sıkıntılarımızın olduğunu görmek iyi geldi."

"Sadece vakanın yükü değil. Hastane ya da sahada çalıştığımızda ben haftada bir illaki bu şeyi yaşıyorum. Vakayla gidip eşlik ettiğimde orada çalışan personel bazen kötü şeyler söylüyor göçmen olduğum için. Laf atıyor, ..."

"Ben şunu anladım. Tercümanlık, tercümanlıkla kalmıyor. Tercüman olan kişinin görevi tercümanlıktan öte olmaması lazım ama arkadaşlar çok daha fazla şey yapıyor ve onun karşılığını alamıyor. Kurumlar tercümanın iş tanımını yapar ve onun ötesine gidince ona göre karşılığını verir. Tercüman hastayla hastaneye gidiyor, sıraya giriyor, hakaret yiyor, vazedende sorunları çözüyor. Tercümanlar bunların hepsinin yükünü taşıyor."

"Tercümanın yükü ağırdır. Her alanda bilgi sahibi olması gerekiyor."

"Kimisinde mide ağrısı, kimisinde baş ağrısı, erken yatıyor ama sabah yine de kalkamıyor, zihinsel olarak sürekli aynı şeyleri düşünmeye meylediyoruz, sürekli duygusal oluyoruz, insanlarla görüşmek istemiyoruz... gibi tepkiler veriyoruz. Bu tepkilerden hangisini daha çok verdiğimizizi keşfetmek de çok önemli. Uyku düzenimizdeki, iştahımızdaki değişiklikler aslında çok belirleyici oluyor. Unutkanlıklar, dalgınlıklar, olumsuz düşünme eğilimleri, güçsüz/ağlamaklı hissetmek stres tepkisi olarak karşımıza çıkabiliyor. Kendimize bakıp 'galiba bunları fazla yapıyorum' diyebilmek gerekiyor."

2.1.3 Eğitim Memnuniyet Değerlendirmesi

Eğitimin birinci ve ikinci günün sonunda farklı yöntemler ile eğitimin genel performansını değerlendirmek amacıyla uygulamalar yapıldı. Birinci günün sonunda katılımcılardan eğitim hakkında düşüncelerini boş bir kağıda yazmaları istendi. Herkesin düşüncesini başka bir katılımcı okudu. İkinci günün sonunda ise önceden hazırlanmış memnuniyet anketi formu tüm katılımcılara uygulandı. Kültürel arabuluculardan atölyeyi organizasyon, içerik, oturum başlıkları ve eğitmenlerin konuya hakimiyeti gibi konular açısından değerlendirmeleri istendi.

1. Gün Sonu

Atölye Değerlendirme Formundan Alıntılar:

Eğitim geribildirim anketinde yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlardan **katılımcıların atölyeden verim alarak ayrıldıkları görüldü**. Bunun yanı sıra katılımcı geribildirimleri atölyenin **keyifli ve eğlenceli olarak deneyimlendiğine** işaret etti. Eğitim metodolojisi olarak seçilmiş olan **"Canlandırma Yöntemine" ilişkin memnuniyet katılımcılar tarafından pek çok kez dile getirildi**.

Atölyenin geliştirilmesine ilişkin öneriler ise zaman yönetimi ve bazı içeriklerin detaylandırılmasına duyulan ihtiyaç başlıklarında ifade edildi:

- "Bu iki gün benim için çok yararlı oldu, çünkü birçok şeyi toplu halde öğrendik ve canlandırmalarla pratiği de yaşadık. Teşekkürler."
- "Eğitimin içeriği önceden paylaşılmasına rağmen beklentilerimizin fazlasını karşıladı. Canlandırmalar ve sonrasında eğitmenler tarafından verilen bilgiler çok faydalı oldu." • "En etkili kısım canlandırma oldu benim için. Çünkü biz de eğitime dahil olduk özellikle tüm dillerde canlandırma gerçekten çok yakındı."
- "Hastanelerde bölümler hakkında ve 1. - 2. - 3. basamak sağlık hizmetleri hakkında çok faydalı olduğunu düşünüyorum."
- "Güzel ve faydalı bir deneyimdi. Canlandırmaların eğitimin eğlenceli geçmesini sağladığını düşünüyorum."
- "Bazı önemli noktaların zamanımız kısıtlı olduğu için - veya bazı eğitmenler ayrılan zamandan fazla kullandığı için - yeterince konuşulmadığını düşünüyorum."

2. Gün Sonu

Eğitim Atölyesi Değerlendirme Anketi

Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi sonunda uygulanan ankette **5 puanın çok iyi ve 1 puanın çok kötü** anlamına geldiği skalada, organizasyonel açıdan katılımcılar iletişim ve **atölye organizasyonu konularında ortalama 4,5 puan ile atölyeyi olumlu yönde değerlendirdi**. Organizasyonel açıdan en olumsuz değerlendirmeler öğle yemeği (ortalama 3,38 puan) ve salonun yeterliliği (ortalama puan 3,79 puan) konusunda yapıldı. Katılımcılar eğitim atölyesinin beklentilerini karşıladığını (ortalama 4,7 puan), oturum içeriklerinden (ortalama puan 4,47) ve eğitmenlerin konuya hakimiyetinden (ortalama puan 4,68) memnun kaldıklarını belirtti. Genel değerlendirmeye yapılan ek yorumlar arasında;

- "Oturumlarda sunulan bilgilerin gayet besleyici olduğunu ancak bu işin diğer ayağı olan sosyal çalışmacıların olmaması büyük bir boşluktu. Dolayısıyla sosyal çalışmacıların görev tanımına dahil olan konular tercümanlara- farkında olmadan belki - aktarılmıştır. Programı düzenleyen herkese teşekkürlerimi sunarım. Çok değerli ve kıymetli insanlarla tanışmak mutluluğu ve sevinci yaşatan MSF'deki arkadaşlara teşekkürlerimi sunuyorum."
- "Her şey çok güzel idi. Ancak zaman yeterli değildi, bazı şeyler geçiştirildi. Daha fazla ve geniş bir şekilde ele alınsa daha iyi olurdu. Her şeye giriş olarak algıladım. Ancak buna rağmen bana çok şey kattığını düşünüyorum."
- "Tercümanlıkla ilgili daha çok eğitim olmasını isterdim. Her şey için teşekkürler."

Proje Ekibinin Eğitim Atölyesini Değerlendirmesi

Proje ekibi olarak eğitim atölyesi sürecinde yaratıcı drama yöntemi ile konuların anlatımının ne kadar etkili olduğu gözlemlenmiştir. Ancak yoğun bir programı kısa sürede aktarmak istememiz bazı konuların derinleştirilmesine izin vermemiştir. Öte taraftan hem atölyenin başında yaratıcı drama etkinliği ile başlamamız ve bütün atölye boyunca yaratıcı dramayı yöntem olarak kullanmaya devam etmemiz, didaktik bir eğitim yapısının dışına çıkmamıza ve katılımcıların daha aktif rol aldıkları bir eğitim olmasına yardımcı olarak sağlamıştır. Bunu özellikle süreçte geri bildirimlerle ve tüm kişilerin katılımcı tutumları ile gözlemlene şansımız olmuştur.

Eğitim atölyesi sonrası ikinci aşamada kültürel arabulucuların yaptıkları sunumların takibi sürecinde, katılımcıların geldiği dernekler ile eğitim öncesi daha yakın temasta kalınması gerektiğini fark edilmiştir. Çünkü talep edilen sunumların STÖ'nün desteği olmadan yapılmasının zor olduğu, birçok STÖ'nün aylık programlarını daha önceden oluşturduğu için sunumları programlamak açısından zorluk yaşandığı görülmüştür.

2.2 Kültürel Arabulucuların Yaptıkları Sunumlar

Eğitim atölyesine katılanlardan, atölye boyunca öğrendikleri konuları çalıştıkları STÖ'lerdeki çalışanlara ve danışanlarına aktarmaları ve bunu yaparken de kendi çalışma alanlarına uygun şekilde ihtiyaçlara yönelik sunumlar hazırlamaları talep edilmiştir. Her STÖ'nün destek verdiği göçmen gruplar ve sunduğu destekler farklılaştığı için hazırlanan sunumlar birbirinden farklılık göstermiştir. Bu nedenle süreci değerlendirmek için sunum içeriğini değil, sunuma katılanlardan ve sunum yapan kişiden geri bildirim alınması temel alınmıştır.

Proje koordinatörleri kültürel arabulucuların sunumları hazırlama sürecinde içerik açısından destek olmuş; sunumlara katılarak sunumların izleme ve değerlendirilmesini sürecini takip etmişlerdir.

2.1.2 Danışan Sunum Geri Bildirimleri

Danışanlara yapılan **toplam sunum sayısı: 7**

Ulaşılan toplam **başvuran sayısı: 70 kişi**

Eğitim atölyesine katılan **kültürel arabuluculardan 10'u danışanlara sunum yapmıştır.**

Bazıları aynı STÖ'de çalışmaları nedeniyle beraber sunum hazırlamış ve toplamda **danışanlara yönelik 7 sunum gerçekleştirmiştir. Sunumlara toplam 70 danışan katılmıştır.**

Bazı kültürel arabulucuların sunumları yapamamaları nedenleri arasında STÖ'nün çalışma takviminde böyle bir sunum için zaman ayrılmaması, sunumları yapmaları için koordinatörleri tarafından yeterli desteği alamamaları ya da eğitim atölyesinden sonra fazla zaman geçince konuları tekrardan ele almakta motivasyonlarının düşmesi gibi nedenler yer almıştır.

Kültürel arabulucuların çalışmakta oldukları STÖ'lere başvuran kişilere yönelik gerçekleştirmiş oldukları sunumlar sonrası yapılan değerlendirme anketleri sunumların bilgi sağlama işlevine işaret etmektedir. Katılımcılar sağlıklarını korumaya ilişkin nitelikli bilgi aldıklarını dile getirmişlerdir. Özel olarak ise HIV, tüberküloz, aşı ve bulaşıcı hastalıklardan korunmaya ilişkin bilgi aldıklarını iletmışlerdir. Ek olarak danışan geri bildirimleri, sunumların devam etmesi ve farklı hastalıklar için daha da detaylandırılması gerektiğine ilişkin beklentiler içermektedir.

Geri Bildirimlerden Alıntılar:

- "Çünkü bulaşıcı hastalıklarla ve tedavi yöntemiyle ilgili bilgilendim. Hamile kadınlar aşı yapmış çok iyi."
- "Bu eğitime gitmeyi tavsiye ederim. Verem (tüberküloz) hastalığını bilgilendirme ve hastalıklar düşmeme ve ilaç yöntemi. Daha önce bilmediğimiz önemli bilgiler öğrendik."
- "Bu sunumun bütün Suriyelilere anlatılması gerek. Gerçek hayatta karşılığı olan bilgilerdi. Ben kendi adıma bilmediğim şeyler öğrendim. İlginiz için müteşekkirim."
- "Elinize sağlık, güzel bir sunumdu. Çok faydalandık. Ben kendi adıma çok şey öğrendim."
- "Bizim beklentimiz kimi uzmanlık alanlarında daha detaylı bilgilere ulaşmak. Teşekkürler."

2.2.2 Çalıştıkları Kurum Çalışanlarının Sunum Geri Bildirimleri

Eğitim atölyesine katılanlardan, atölye boyunca öğrendikleri konuları çalıştıkları STÖ'lerdeki çalışanlara ve danışanlarına aktarmaları ve bunu yaparken de kendi çalışma alanlarına uygun şekilde ihtiyaçlara yönelik sunumlar hazırlamaları talep edilmiştir. Her STÖ'nün destek verdiği göçmen gruplar ve sunduğu destekler farklılaştığı için hazırlanan sunumlar birbirinden farklılık göstermiştir. Bu nedenle süreci değerlendirmek için sunum içeriğini değil, sunuma katılanlardan ve sunum yapan kişiden geri bildirim alınması temel alınmıştır.

Proje koordinatörleri kültürel arabulucuların sunumları hazırlama sürecinde içerik açısından destek olmuş; sunumlara katılarak sunumların izleme ve değerlendirilmesini sürecini takip etmişlerdir.

STÖ çalışanlarına yapılan **toplam sunum sayısı: 10**

Ulaşılan toplam **STÖ çalışanı sayısı: 107 kişi**

Eğitim atölyesine katılan **kültürel arabuluculardan 13'ü STÖ çalışanlarına sunum yaptı.** Bazıları aynı STÖ'de çalışmalarını nedeniyle beraber sunum hazırlanmıştır.

Toplamda 10 sunum yapılmış ve 107 STÖ çalışanı sunumlara katılmıştır.

Sunumlar bütün kurumlarda gerçekleştirilememiştir. Çünkü bazı kültürel arabulucular sunum yapmak istememiş ya da kurumda sunum için gerekli organizasyon yapılamamıştır.

Sağlık elçilerinin çalışmakta oldukları sivil toplum kuruluşlarındaki ekip arkadaşlarına yönelik düzenledikleri sunumlar sonrası yapılan değerlendirme anketleri sunumların bilgi sağlama işlevine işaret etmektedir. Sunumların içeriğinin sadeliği, doğru bilinen yanlışları ele alması, bulaşıcı hastalıklardan korunma yöntemlerine ilişkin geri bildirimler olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra sunumların ekip arkadaşları ile dayanışma işlevine hizmet etmesi dikkat çekmiştir. Kültürel arabulucular ile iletişimin güçlendirilmesine yönelik farkındalık düzeyinde artış sağladığı gözlenmiştir.

Geri Bildirimlerden Alıntılar:

- "Sunum çok kısa ve anlaşılır bir dille hazırlanmış onun için sıkıcı değildi. Bulaşıcı hastalıklarda bulaşma yollarını yanlış bildiğimi fark ettim. Bunu öğrenmem iyi oldu."
- "Doğru olarak bildiğimiz ama doğru olmayan güzel bilgiler."
- "Bazı hastalıklar nasıl yayılabilir. Bazı kurumlar ne iş yapıyorlar."
- "Çalışırken birbirimizle dayanışmaya ne kadar ihtiyaç duyduğumuzu fark ettim ve aslında ne kadar dayanıştığımızı."
- "Sağlıklı diyalog ve iş birliğinin alanımız için ne kadar önemli olduğunu hatırladım. 'Kanser tarama tırları' gibi yeni bilgiler öğrendim."
- "Her ne kadar paylaştığımızı düşünsem de daha fazla paylaşımaya ihtiyaç duyduğumuzu fark ettim. Tercümanların önemini bilsek ve sıkça tekrar etsek de özel olarak vakit ayırıp bunu herkesle beraber tekrar etmek gerektiğini gördük."

- "Birçok istatistiki bilgi edindim. Çok teşekkür ederim."
- "Tercümanlık meslek etiği tartışmasını anımsamak ve tercüman arkadaşların bu süreçte hangi biçimde etkilendiklerinin üstünden geçmek tazeleyici oldu. Göç alanında ve şiddet karşıtı çalışan bir örgüt olarak, işimize yarayacak bilgi paylaşımları gerçekleştirildi."
- "Tercümanlarla ilgili psikososyal ihtiyaçlar."
- "Hasta hakları ve hastalıklardan bahseden sunum slaytları çok iyiydi."
- "Sunum çok bilgilendirici ve sahada aktif sorulan sorulara cevap oldu. Özellikle yanlış bilinen doğrular açısından (tüberküloz, hiv, vs.) faydalıydı."
- "Danışanlarla birebir ilişkide olan tercüman arkadaşların sağlık alanına dair bilgilenmeleri ve bizleri de bilgilendirmeleri bence çok faydalı."
- "Bu bölüm benim için cinsel yolla geçen hastalıklar; HIV/AIDS ile ilgili çeşitli tavsiyeler ve duyarlılık kampanyaları yapmak için bir fırsat verdi. Ayrıca, bu hastalıklardan korunma ve bu hastalıklara yakalananların tedavisi için de konuşma fırsatı oldu."
- "Bu eğitim için çok teşekkür ederim. Çok şey öğrendim. Şefkati ve HIV'li hastalarla ilgili ve hamileliği önlemeyle ilgili çok şeyler öğrendim. Çok teşekkür ederim."
- "Göç ve mültecilik alanında ve özellikle de sahada çalışan tercüman arkadaşların yaşanan sosyal mekanizmalar kaynaklı sorunlarla baş edebilmesi açısından önemli bir çalışma olduğunu düşünüyorum."
- "Kişinin taşımış olduğu hastalıkla ilgili bilgi sahibi olmanın önemli olduğu kadar hastalığı kontrol altında tutmak da oldukça önem taşımaktadır."
- "Tercümanların yaşadığı stres, psikolojik durumların farkında olabilmek açısından önemli bir eğitim, faydalı bir sunumdu. Tercümanlarımız için çok faydalı ve iyi bir sunumdu. Çok teşekkür ederiz. Emeklerinize sağlık."
- "Göçmenlerin sağlık hizmetlerine erişiminde tercümanların rolü ve yaptıkları işin duygusal zorluklar, bazı terimler (tortu, duygusal küntlük vb.)"
- "Toplum sağlığını tehdit eden sağlık sorunlarıyla baş etmek zorunda kalan göçmenler esasen sağlık sorunlarından ziyade karşılaştıkları temel sorun o soruna ilişkin tedaviye erişim engeli oluyor. Bu noktada göçmenlerle birlikte savunuculuk ilkesiyle hareket etmek onları korumak adına çok daha önem arz ediyor."
- "Danışanların sağlık hizmetlerine erişimi hakkında eksik olan bilgilerimi tamamlamış oldum."

Sağlık Elçilerinin Öz Değerlendirmeleri

Kültürel arabulucular hem danışanlara hem de STÖ çalışanlarına yönelik sunumlar gerçekleştirilmiştir. Her sunum sonrası kültürel arabuluculardan kendi sunumlarını ve sunum içeriklerini değerlendirmesi istenmiştir.

Kültürel arabulucuların yapmış oldukları sunuma ilişkin öz değerlendirme formundaki her bir soru ve sorulara verilen geri bildirimlerden alıntılar şu şekildedir:

1. Sunumun İçeriği - Katılımcıların Gereksinimleri;

Alınan yanıtlar sunumun sade, özet ve kapsamlı bilgiler içerdiğine işaret etmektedir.
"Sunumun içindeki konular özetli bir şekilde aktarılmış ama aynı zamanda bütün konular hakkında bilgi verilmiş."

2. Bilgilerin Kullanışlı Olması;

Sunum yapan tüm kültürel arabulucular paylaşılan bilgilerin kullanışlı olduğu konusunda olumlu yanıt vermişlerdir.

"Evet, yaptığım sunuma katılanlar söylediğimiz her yere ve diğer danışanlara paylaşırlar" "Evet, onlar aldıkları bilgileri kendi işlerinde kullanırlar."

3. Sunumda En İyi Yaptığınız Şey:

Alınan yanıtlar sunumların çok yönlülüğüne işaret etmiştir. Sunumlarda bedensel ve psikolojik sağlığın gözetilmesi, sağlık bilgisi yanı sıra hizmet sağlayıcıların içerilmesinin memnuniyet yarattığı düşünülmüştür.

"Farklı konular hakkında bilgi vermeye çalıştım (hastalıklar, sağlık hizmetleri, stres ve tercümanın meseleleri)"

"Hem hastalıklar hakkında bilgi sunmak hem de hizmet hakkında."

"Psikolojik destek ve öz bakım konusu, tercümanlarla ilgili bir bölüm." 4. Sunumda Eksik Bulduğunuz;
Alınan yanıtlar kültürel arabulucuların dil, süre kullanımı, sunum teknikleri ve değişen sağlık hizmetlerine ilişkin günceli takip edebilmeye yönelik ihtiyaçları olduğuna işaret etmektedir.

"Aktifleştirememek, yeni açılan hizmetlerden haberdar olunmaması nedeniyle bilgi sağlayamamak."

"Var, sunum teknikleri."

"Süre az olduğu için ve sunulması gereken konular çok olduğu için ve arkadaşların sunuma katılma zamanlarının sınırlı olması sunumun daha derinlemesine yapılmasına engel oluyor."

"Aslında evet. Türkçe ilk defa bir sunum yapıyorum ve güzel bir şekilde sunumu sunmadan önce çalışmadım. Sanırım eksikğim şöyle oldu, sunumu sunarken güzel anlatmadım."

5. Projeden Beklentiler;

"Türkiye'de göçmenlere sunulan sağlık hizmetleri hakkında daha detaylı bilgi almak" "Göçmenlerin sağlık hakları"

"Kayıtsız göçmenleri nasıl destekleyebiliriz"

"Yeni sağlık hizmetleri hakkında bilgilendirilmek"

"Farklı alanlarda çalışan arkadaşlarla sohbet ederek ne yaptıklarına dair bilgi edinmek. Yaptığınız eğitimleri çok faydalı buldum, sizin gelecekte yapacağınız etkinliklere katılmak isterim."

"Dönüşümlü olarak mesela her ay bir toplantı olsun, hem sahada karşılaştığımız sorunlar hakkında hem de yeni bilgiler sahibi olmak için bence güzel bir fikir."

"Daha fazla eğitim almak"

2.3 Atölyenin Etkilerinin Altı Ay Sonraki İzlemi

Eğitim atölyesinden 6 ay sonra sağlık elçilerine internet üzerinden bir anket ile eğitim atölyesinin izlemi ve değerlendirmesi yapılmıştır.

17 kişiye
iletilmiş
ve 8 kişiden
yanıt
alınmıştır

Eğitim atölyesinden 6 ay sonra sağlık elçilerine internet üzerinden bir anket ile eğitim atölyesinin izlemi ve değerlendirmesi yapılmıştır.

İzlem Soruları ve Yanıtları:

1) Eğitim atölyesinde öğrendikleriniz günlük ya da çalışma hayatınızda yararlı oldu mu? Evet ise nasıl? (Örnek verebilir misiniz?)

- "Yararlı oldu. Özellikle sağlık sistemiyle ilgili bilgiler yararlı oldu."
- "Sağlıkla ilgili verilen bilgiler çok besleyiciydi. Sunumlar çok sık karşılaştığımız sağlık sorunlarına yönelik olduğu için çok yararlı oldu. Örnek için tüberküloz, aşılar, hamile kadınlarla ilgili yapılması gerekenler ve tercümanların faaliyet esnasında yaşadığı zorluklar ve zor durumlar için önerilen çözümler."
- "Evet, sağlık konulu soruları daha hızlı cevaplayabiliyorum."
- "Evet, tabii ki yararlı oldu. Hastanedeydim, bir mülteci ile karşılaştım onun hanımı kaç aylık hamile. Ama utanıyorlar ona fark ettim eğitim atölye sayesinde öğrendiğim şeyleri ona anlattım."
- "Oldukça yararlı oldu, öncelikle mültecilerin sağlık haklarıyla ilgili bilgi sahibi olduk. Bir takım hastalıklar, örneğin tüberküloz, HIV pozitif ve hamilelik dönemiyle ilgili konular üzerinde duruldu, uzmanlarca değerli bilgiler aktarıldı. İkinci önemli husus, görünmez yüz ve hatta karakterler olarak kültürel arabulucular, eminim birçok insan hakları kuruluşlarıyla uğraşan kurumlar tarafından bile sağlık sigorta vb. haklara sahip değiller. Kültürel arabulucu hakları ve sıkıntıları üzerinde durulması bir ilk olarak, bu alandaki literatürün zenginleşeceğine ve de bu yolun giderek aydınlatılacağına dair bir işarettir."

2) Eğitim atölyesinde öğrendiğiniz bilgileri çalışma hayatınızda danışmanlarınız ile paylaşabildiniz mi?

8 yanıt
verildi

7 kişi
evet,

1 kişi
hayır
cevabını
verdi

3) Bir önceki soruya cevabınız "Evet" ise sizce danışmanlarınız için yararlı oldu mu? Nasıl? (Örnek paylaşabilir misiniz?)

1) Eğitim atölyesinde öğrendikleriniz günlük ya da çalışma hayatınızda yararlı oldu mu? Evet ise nasıl? (Örnek verebilir misiniz?)

- "Evet. Öğrendiğim tıbbi bilgileri onlara da öğrettim. Örneğin göçmen klinikleri bebek aşuları için çok iyi oldu."
- "Hastanelerde haklarını nasıl aramaları gerektiğini, nereye başvuracaklarını, gelişmiş göçmen sağlık polikliniklere yönlendirmeleri gibi."
- "Evet. Aşular konusunda danışmanların eskisine göre daha iyi bir şekilde yönlendirilmesi, ayrıca gebeliği önlemek açısından da verilen bilgiler ışığında danışmanların bu konuda sunulan hizmetlerden daha iyi ve kolay bir şekilde yararlanabilmeleri mümkün oldu."
- "Danışmanlar AIDS ve tüberküloz konularını yanlış biliyorlardı, bunları doğru bilmelerini sağladık."

4) Eğitim atölyesinde öğrendiğiniz bilgileri çalıştığınız kurum çalışanları ile paylaşmanız mümkün oldu mu?

8 yanıt
verildi

8'i de
evet idi.

5) Bir önceki soruya cevabınız "Evet" ise nasıl geri dönüşler aldınız

- "It was positive feedback and my colleagues were eager to learn more." • "Verdiğimiz bilgileri danışmanları ile ilişkilerinde kullandıklarını anlattılar." • "MSF'nin bizimle paylaştığı sunum slaytlarını arkadaşlarımla talepleri olduğu için onlarla paylaştım."
- "AIDS konusunda yanlış biliyorduk geri dönüşleri aldık."
- "Örneğin 0 850 288 38 38 Uluslararası Hasta Çağrı Merkeziyle ilgili bilgi verildiğinde çalışma arkadaşlarımdan birisi böyle bir şeyin olmasını duyduğuna ve gerçekten çalıştığını umud ederek sevinmişti. Sunumu başarılı bulmuşlardı."
- "It was positive feedback and my colleagues were eager to learn more." • "Verdiğimiz bilgileri danışmanları ile ilişkilerinde kullandıklarını anlattılar." • "MSF'nin bizimle paylaştığı sunum slaytlarını arkadaşlarımla talepleri olduğu için onlarla paylaştım."
- "AIDS konusunda yanlış biliyorduk geri dönüşleri aldık."
- "Örneğin 0 850 288 38 38 Uluslararası Hasta Çağrı Merkeziyle ilgili bilgi verildiğinde çalışma arkadaşlarımdan birisi böyle bir şeyin olmasını duyduğuna ve gerçekten çalıştığını umud ederek sevinmişti. Sunumu başarılı bulmuşlardı."

6) Eğitim atölyesinde öğrendiğiniz bilgileri danışanlarınız dışında başka kişiler ya da gruplarla paylaşma fırsatınız oldu mu?

7 kişi
yanıt
verildi

1 kişi
hayır

8'i evet
dedi.

7) Bir önceki soruya cevabınız "Evet" ise sizce yararlı oldu mu? Nasıl? (Örnek verebilir misiniz?)

- "Arkadaşlarıma da anlattım."
- "Başka kurumlarda çalışan arkadaşlarımızla bilgi paylaşımı oldu ve faydalı olduğu geri dönüş oldu."
- "Sadece çalıştığımız kurumda değil, dışarıda gördüğüm ve müdahale edilmesi gereken durumlar oluyor. Örneğin yurda yerleştirilmesi gereken çocuklarla ilgili vatandaşlarla da bilgi paylaştığım durumlar olmuştur."
- "Danışanlar hariç anlattıklarım çok oldu. Bildiğim her şeyi bilmeyenlere anlatıyorum. Kendi dilimizde ama güzel yorumlar aldım."
- "Sunumlardaki bilgilerin de yararlı olduğunu vurgulayarak, örneğin sağlık hakları ve hizmetleri, hamilelik süreçleri ve o dönemle ilişkili gereken önlemler, vitaminler ve aşılar hakkında bilgileri dikkatle not aldıkları konular içerisinde olduğunu gözlemlemek mümkündür."

8) Eklemek istediğiniz...

- "Genelde danışanların ekseriyetinin savaş bölgelerinden geldiği ve sağlık sorunları olduğu gerçeği göz önünde tutularak sadece tercümanlar değil, aynı zamanda diğer müdahillerin de bir bilgi revizyonuna ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Bunun için böyle programların düzenli aralıklarla düzenlenmesi ve ilgili kişilerin sağlık alanında ihtiyaç hissettikleri konularda desteklenmeleri gerekmektedir. Bu alanda çalışan kişilerin sağlıklı ilgili daha güvenli ve sağlıklı bilgiye kolay erişimlerinin sağlanması için bir mekanizmanın oluşturulmasının daha faydalı olabileceğini düşünüyorum."
- "Eğitim sonrasında da iletişimde kalmak çok yararlıydı."

3. Öğrendiklerimiz

Erva Nur Çınar

Risk altında gruplarla çalışan kişilere ulaşmanın ve bu kişiler arasında dayanışma artışının ne güzel sonuçlar getirebildiğini somutlaştırmış olduk. Dayanışmanın, bilgi paylaşımının ve yaygınlaştırmanın anlamını hatırlamak benim açımdan oldukça öğretici oldu. Hala katılımcıların arasındaki mevcut iletişimin devam ediyor oluşu da bu ihtiyacın bir diğer kanıtı benim açımdan. Tüm bunları deneyimlemek, alandaki gerçek ihtiyaçların neler olduğunu biraz da olsa anlayabilmem için büyük bir fırsattı.

Zeyneb Gültekin

Böyle yoğun içerikli bir eğitimi 4-5 gün olarak planlamak katılımcıları rahatlatılabildi. Eğitime çevirmenlerin yanı sıra sosyal çalışmacılar da dahil edilebilirdi, çoğu zaman çevirmenlerle yan yana çalışıyorlar. Birebir çevirmenlere yönelik, günlük pratiğe dayalı ve geleneksel yöntemlerden uzak bir eğitim olarak kurgulanmış olması çok olumlu görüldü.

F.Deniz Mardin

Atölyenin içeriğinin oluşturulması sürecinden başlayarak farklı disiplinlerin ortak çalışma pratiğini deneyimlemek zihin açıcı oldu. Eğitim atölyesi sağlık başlıkları ve yaratıcı dramının bulunduğu bir deneme idi. Bu şekilde atölyenin hem katılımcılar için eğlenceli bir sürece dönüştüğünü ve organizatörler olarak daha parçası olduğumuzu hissettim. Atölye sürecinde yapılan tartışmalar sivil toplum alanında çalışma deneyimlerimi tekrardan gözden geçirmeme, gelecekteki deneyimlerim için bakış açımın değişmesine yardımcı oldu. Daha sonra 6 ay boyunca katılımcıları sunumlarında takip etmek, kurumları ziyaret etmek sanki tüm atölyenin bendeki etkisini de pekiştirdi. En dokunan nokta ise devam eden iletişim ve dayanışma oldu.

Soner Çalış

Eğitim Atölyesinin kurgulanması, uygunlanması ve izlenmesi sürecinde sivil toplum alanına inter-disipliner bir yaklaşımla hem kurumsal olarak hem de çalışma yaptığımız alana dair başka bir bakış açısını deneyimleme şansı yakalamış olduk. Alışlageldik eğitim yöntemlerinin dışına çıkmak kendi içinde riskler taşıyor olsa da, bu yenilikçi yöntemsel bakışın Türkiye sivil toplum hareketine katkı sağlamasını umut ediyoruz.

3.1 Kazanımlarımız

• Eğitim atölyesi sonrasında katılımcıların da talebi ile bir whatsapp grubu kuruldu. Bu grup aracılığı ile proje ekibi ve katılımcılar arasında iletişim halen devam etmekte olup, bu kanal ile sağlık ya da göç konusunda paylaşımlar devam etmektedir. Süreçte gruptan ayrılanlar olmasına rağmen eğitim atölyesinde kurulan ilişki bir yıldır devam ediyor. Bunun özellikle eğitim yönteminin ve eğitim atölyesi sürecinde yaratılan grup dinamiğinin bir çıktısı olduğu söylenebilir.

• Göçmenlere ulaşılmak istenirken bazı kaynakların genelde sadece Arapça düşünülerek hareket edilmesi ve kültürel arabulucular tarafından yapılan geri bildirimler sonucu bazı kaynakların farklı dillere çevrilmesi dikkate alındı.

• Eğitim atölyesi sonrasında katılımcıların da talebi ile bir whatsapp grubu kuruldu. Bu grup aracılığı ile proje ekibi ve katılımcılar arasında iletişim halen devam etmekte olup, bu kanal ile sağlık ya da göç konusunda paylaşımlar devam etmektedir. Süreçte gruptan ayrılanlar olmasına rağmen eğitim atölyesinde kurulan ilişki bir yıldır devam ediyor. Bunun özellikle eğitim yönteminin ve eğitim atölyesi sürecinde yaratılan grup dinamiğinin bir çıktısı olduğu söylenebilir.

• MSF projelerinde doğrudan gençlerin ya da tıp öğrencilerinin yer alması onların tıp eğitimi müfredatında bulunmayan göçmen sağlığı konusu ve bu konuda yaşanan sorunlar ile temas etmelerini sağladı.

• Eğitimden neredeyse 1 yıl sonra hala bilgi alışverişinde bulunuyor olmamız özellikle salgın sürecinde kayıtlı ve kayıtsız göçmenlerin COVID-19 tanısı ve tedavisi konusunda erişilebilecek hizmetler, hastanelerde farklılaşan uygulamalar ve buna ilişkin şikayet mekanizmaları gibi konularda bilgi paylaşımında bulunmamızı imkan sağladı. Bu durum dayanışma ağını daha da güçlendirdi.

• Aynı zamanda sağlık çalışanlarının da göçmenlerle iletişim için kültürel arabulucularla temasa geçmesi, karşılıklı ilişkinin ihtiyacını gösterdi.

• Eğitim atölyesine katılan bazı sağlık çalışanları ile katılımcılar arasında bir iletişim kurulması, sağlık konularında yeri geldiğinde bazı konuları danışmak bazen danışanları yönlendirmelerine yardımcı oldu. STÖ'lerde çalışan kültürel arabulucuların sağlık çalışanları ile doğrudan bir bağ kurmasının ne kadar önemli bir ihtiyaç olduğunu gösterdi.

Hatıralarımız

“Sağlık Elçileri”: Kültürlerarası Sağlık Arabuluculuğu Eğitim Atölyesi
24-26 Mayıs 2019 İstanbul

Bu eğitim atölyesi Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) Yunanistan öncülüğünde başlatılan ve 6 ülkede farklı etkinlikler şeklinde yapılması öngörülen “[MSF Urban Spaces](#)” projesi kapsamında düzenlenmektedir.

Bu proje kapsamında MSF'nin Türkiye'deki ortağı olan [Ardıç Dayanışma Derneği](#), sivil toplum alanında savunuculuk ve kurumların güçlendirilmesi konusunda çalışan ve eğitim programları oluşturan bir sivil toplum kuruluşudur.

Amaç:

STK'larda çalışan tercümanların temas ettikleri göçmenlerin sağlık sorunları, sağlık hakkı, sağlık hizmetlerine erişimi ve sağlık merkezleri konusunda kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Atölyede ele alınacak konular:

- Çokkültürlü toplumlarda sağlık anlayışı;
- Kültürlerarası iletişim becerileri (bilgi paylaşım şekilleri), çeviri etiği (başvuran ile görüşmede mahremiyetin sağlanması, bilgi gizliliği);
- Sağlık hakkı konusunda ve pratikte uygulamalara dair bilgilendirme (süreç, sistem ve haklar);
- İstanbul Protokolü ve alıkonulma şartlarında sağlık hakkı (işkence ve istismar durumunda koruma ve yönlendirme prosedürleri ile iletişim teknikleri);
- Travma ve göç sonrasında karşılaşılabilen ruh sağlığı sorunları ve yönlendirme mekanizmaları;
- Kırılgan gruplarda sık görülen sağlık sorunları: Anne, bebek ve çocuk sağlık sorunları ve başvurulabilecek merkezler, LGBTİ+ kişilerin sağlık sorunları ve yönlendirme mekanizmaları;
- Bulaşıcı hastalıklar: Göç sırasında ve sonrasında yaşam ve çalışma koşullarına bağlı sık görülen bulaşıcı hastalıklar konusunda sağlık merkezlerine yönlendirme, tedaviye erişim ve koruyucu yöntemler;
- Hizmet sunucuların ruh sağlığı ve karşılaşılabilecekleri diğer sorunlar.

Yöntem:

- **Yaratıcı drama:** Yaratıcı drama tiyatrosunun rol oynama ve doğaçlama tekniklerinden yararlanan, katılımcıların kendi yaşantıları ve deneyimlerinden yola çıkarak canlandırmalar yapılan bir eğitim sürecidir. Ele alınacak konular yaratılan kurgusal ortamda roller aracılığı ile tartışılacaktır. Bu tartışmalar mekâna ve vakaya göre katılımcıların rol deneyimleri ile çeşitlenecektir. Canlandırma sürecinin sonunda ise ele alınan problemlerle ilgili uzman görüşüne başvurulacak ve karşılıklı deneyim aktarımı yapılacaktır. *Not:* Yaratıcı drama süreçlerinde yapılan rol oynama çalışmaları oyunculuk becerisi gerektirmemektedir. Söz konusu rol oynama sürecinde ‘-miş’ gibi yaparak kurguyu sürdürmek yeterlidir;

- **Sunum:** Atölyede ele alınacak konular hakkında canlandırmalar sonrasında eğitmenler sunumlar yapacaktır;
- Katılımcıların çalıştıkları kurumlarda ve yaşadıkları topluluklarda atölyeden sonra **sunum + vaka sunumu** yapmaları beklenmektedir;
- **Mentorluk desteği:** Katılımcıların gerçekleştirecekleri sunumların hazırlanması ve uygulanması sürecinde mentorluk desteği sunulacaktır.

Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi; STK'larda çalışan tercümanların mevcut kapasitelerinin geliştirilmesine ve edinilen eğitim deneyiminin kurum ve mülteci topluluklarıyla paylaşılmasına uygun bir içerik ve yöntem referans alınarak geliştirilmiştir. Atölyenin yürütücülüğünü yapacak eğitmenler kendi alanlarında tecrübeli STK çalışanları ve sağlık çalışanlarından oluşmaktadır.

Çıktılar:

Katılımcıların, atölye sonrasında atölye çıktılarını sivil toplum kuruluşlarında (STK) hizmet sunan personele ya da temas ettikleri göçmen topluluklardaki kişilere yönelik sunum şeklinde paylaşmaları ve bu şekilde bilginin yaygınlaşması öngörülmektedir. Sonuç olarak kolaylaştırıcı rolündeki kişilerin güçlendirilmesi, kurumsal kapasitenin bu konuda geliştirilmesi ve göçmen toplulukların belirli sağlık konularında bilgilendirilmeleri de planlanan çıktılar arasındadır.

Bu eğitim atölyesini tamamlayan ve sonrasında gerekli bilgi paylaşım toplantılarını gerçekleştiren çevirmen/kültürel arabulucular "**Kültürlerarası Sağlık Arabulucuları**" eğitim atölyesi katılım belgesi alacaklardır. Ayrıca eğitim atölyesi materyalleri atölye sonrası katılımcılarla paylaşılacaktır.

Eğitim Atölyesi Tarihi ve Yeri:

24-26 Mayıs 2019 Mimarlar Odası Karaköy

Cuma & Cumartesi: 09.30 – 17.30 **Pazar:** 10.00 – 14.00

Son başvuru: 10.05.2019 (Başvurular gün sonuna kadar kabul edilecektir.) Lütfen ekteki başvuru formunu bilgi@istanbul.msf.org adresine "**Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi Başvuru**" başlığıyla gönderiniz. Atölyeye başvuranlarla en geç 17 Mayıs 2019 tarihine kadar iletişime geçilecektir.

- *Eğitim dili Türkçedir.*
- *Katılımcı sayısı en fazla 15 kişiyle sınırlı tutulacaktır.*
- *Eğitim atölyesi ücretsiz olup öğle yemekleri ve kahve araları programa dahildir.*
- *Şehir dışından gelmek isteyen katılımcıların konaklama ve ulaşım ücretleri karşılanmamaktadır.*
- *Sorularınız için zeyneb.gultekin@istanbul.msf.org adresi üzerinden Zeyneb Gültekin ile temasa geçebilirsiniz.*

Düzenleyenler

Soner Çalış – Ardıç Dayanışma Derneği

Zeyneb Gültekin – Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF)

Dr. Faize Deniz Mardin – Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) Yunanistan

SAĞLIK ELÇİLERİ EĞİTİM ATÖLYESİ ÖN DEĞERLENDİRME FORMU HEALTH AMBASSADORS TRAINING WORKSHOP PRE-EVALUATION FORM

Adınız & Soyadınız / Name & Surname:

Cinsiyetiniz / Sex: Kadın (F) Erkek (M) Diğer (Other):

Yaşınız / Age:

Eğitim durumunuz / Education:

Eğitim gördüğünüz bölüm / Field of education:

Çalıştığınız kurumun adı / Name of your organisation:

Ne kadar süredir bu kurumda çalışıyorsunuz? / How long have you been working there?

Kurumdaki göreviniz nedir? / What is your position?

Hangi dilde/dillerde tercümanlık yapıyorsunuz? / What languages do you translate?

Lütfen aşağıdaki her soru için görüşlerinizi belirtiniz / Please answer the questions below.

1. Bir mahallede ev ziyareti sırasında işkenceden hayatta kalan bir erkek mülteci ile karşılaşırsınız. Türkiye’de kayıt yaptırmamıştır, kimliği yoktur. Size hasta olduğunu ve hastaneye gitmek istediğini belirtir ve nereye gitmesi gerektiğini sorar. İlk olarak nereye yönlendirirsiniz? *During your outreach work, you came across a male refugee who is a torture survivor. He is not registered in Turkey, has no ID. He tells you he is sick, wants to go to hospital and asks you where he needs to go. Where would you refer him first?*

2. HIV pozitif gebe bir sığınmacıya gittiği hastanede HIV pozitif olması nedeni ile doğum yapamayacağı belirtilmiştir. Sizce bu sığınmacının yararlanabileceği sağlık hizmetleri nelerdir? *An asylum seeker who is pregnant and HIV+ has been told at the hospital she visited that she cannot deliver because she is HIV+. What are the health care services available for her in this specific situation?*

3. Kurumunuzun bir başvuranını evinde ziyaret ettiniz. 15 kişinin aynı evde yaşadığını gördünüz ve yaklaşık bir aydır öksürük ve kilo kaybı şikayeti olan kayıtsız bir göçmen ile karşılaştınız. Nereye yönlendirirsiniz? *During your home visit, you have seen that the beneficiary (an unregistered migrant) lives in a household of 15 people and that he/she has been coughing and losing weight the last month. Where would you refer him/her?*

4. Aynı kurumda çalıştığınız tercüman arkadaşınız randevularına sürekli geç kalıyor. Neden geç kaldığını sorduğunuzda uyku sorunları yaşadığını, bu nedenle uyanamadığını söylüyor. Ona yardımcı olmak için ne tavsiye edersiniz? Nasıl bir yönlendirme yaparsınız? *Your colleague, a translator/cultural mediator, is always late for his/her appointments lately. When you ask him/her the reason, he/she mentions having sleeping problems and not being able to wake up. To whom would you refer him/her in this case?*

5. Kayıtsız gebe bir başvuranınız daha önce hiçbir gebelik kontrolüne gitmediğini ve herhangi bir sağlık sorunu olmadığını belirtiyor. Gebelik sürecinin takibi için nereye yönlendirirdiniz? *A beneficiary, who is unregistered and pregnant, says she has never had any medical check and that she has no health problems. Where would you refer her pregnancy follow-up?*

6. Göçmen bir anne 1 yaşında bebeği ile çalıştığınız kuruma başvuruyor. Annesi bebeğe şimdiye kadar hiçbir aşı yapılmadığını belirtiyor. Nereye yönlendirirdiniz? *A migrant woman comes to your organisation with her 1 year old baby and tells you the baby has not been vaccinated. Where would you refer her to?*

7. Ev ziyaretinde yeni doğum yapmış bir anne ile karşılaşıyorsunuz ve kendisi aşılarda size bilgi soruyor. Türkiye'de Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen aşı takviminde yapılması öngörülen kaç aşı bulunuyor? *During your home visit, you come across a woman who has recently had a baby. She asks you questions about vaccinating her baby. According to the National Immunization Calendar of the Ministry of Health in Turkey, how many vaccinations should be administered?*

8. Tercümanlık yaptığınız bir başvuranın yakını size kürtaj olmak istediğini ve nereye gideceğini bilmediğini söylüyor. Konuyu başkası ile paylaşmak istemediğini belirtiyor. Kaç haftalık gebe olduğunu sorduğunuzda 11 hafta diyor. Hukuki olarak kürtaj olma hakkı kaç haftaya kadar geçerlidir? *A relative of a beneficiary you assisted tells you that she wants to get an abortion but she does not know where to go. She says she does not want to share this with anyone. She says she is 11 weeks pregnant. Until when abortion is legal in Turkey?*

9. Bir kadın başvuranınıza hastane randevusunda eşlik ediyorsunuz. Muayene sırasında başvurana HIV pozitif olduğu belirtiliyor. Başvuranın eşi de sizin kurumunuzdan destek alıyor. Başvuranın kocası ile HIV pozitif olduğunu paylaşıyor muydunuz? You assist a female beneficiary during her medical appointment when she is told that she is HIV+. Her husband also gets support from your organization, would you share with him that she is HIV+?

10. Kurumunuza başvuran sığınmacı bir gebe, gebeliğinin son döneminde. Hastanede bir muayene sırasında doktora bebeğini istemediğini belirtir. Doktor, kişinin sığınmacı olması nedeni ile bir yere yönlendiremeyeceğini çünkü T.C. vatandaşları ile aynı haklara sahip olmadığını belirtir. Siz hastanede bir bölüme yönlendirmeyi düşünür müydünüz? *An asylum seeker, one of your beneficiaries, is in her last period of her pregnancy. She told the doctor, during an examination at the hospital, that she does not want the baby. The doctor told her that he/she cannot make a referral because she is not a Turkish citizen and that she does not have the same rights. Would you refer her to any other department in the hospital?*

11. Kayıtsız tüberküloz tanısı olan bir başvuranın hastane randevusu için eşlik ediyorsunuz. Hastanede danışmada çalışan memur kayıtsız olduğu için başvuranın hastanede muayene olamayacağını belirtiyor. Tüberküloz hastası bir kişi hangi sağlık hakkına sahiptir? *You are assisting a beneficiary, who is unregistered and has tuberculosis, during his/her medical appointment. The hospital staff at the information desk tells you that he/she cannot be examined at the hospital because of not being registered. What are the health care services available for this person?*

12. Çalıştığınız kuruma trans kadın bir mülteci başvuruyor. Cinsiyet kimliğinden dolayı her gittiği yerde dışlandığını, sürekli mağduriyet yaşadığını, iş bulamadığını, sağlık kurumlarına gidemediğini ifade ediyor. Nasıl karşılırsınız? Nereye yönlendirirsiniz? *A trans woman comes to your organization and tells you that because of her gender identity she is constantly being excluded and mistreated wherever she goes (hospitals, work places, etc.), is not able to find a job and get health care. How would you react? Where would you refer her to?*

13. Aşağıda verilen maddelere katılma derecenizi belirten kutucuğa (X) işaretini koyunuz.

Please click your answer next to the statements below.

Cevaplar sırası ile: Hiç Katılmıyorum (Absolutely disagree), Katılmıyorum (Disagree), Kararsızım (Neutral), Katılıyorum (Agree), Kesinlikle Katılıyorum (Absolutely agree).

		Hiç katılmıyorum (Absolutely disagree)	Katılmıyorum (Disagree)	Kararsızım (Neutral)	Katılıyorum (Agree)	Kesinlikle katılıyorum (Absolutely agree)
01.	Çevremdeki insanların farklı dille anlaşmaları beni rahatsız etmez. <i>It does not bother me when people communicate in a different language than mine.</i>					
02.	İnsanların dini inançları ne olursa olsun onlara saygı duyarım. <i>I respect people no matter what their religious beliefs are.</i>					
03.	İnsanlara sosyal statülerine göre davranılmasının yanlış olduğunu düşünüyorum. <i>I think that it is wrong to treat people according to their social status.</i>					
04.	Farklı bölgelerde yaşayan insanların birbirinden farklı davranışlara ve düşüncelere sahip olabileceklerini anlayışla karşılarım. <i>I think people living in different regions may have different behaviours and ways of thinking.</i>					
05.	Kendimi çokkültürlü bir kişi olarak görüyorum. <i>I see myself as a multicultural person.</i>					
06.	İnsanların dini inançlarını endişe duymadan açıklamaları gerektiğini düşünüyorum. <i>I think people should be able to express their religious beliefs freely.</i>					
07.	Türkiye’de etnik kökene dayalı ayrımcılığın önemli bir sorun olduğunu düşünüyorum. <i>I think that discrimination based on ethnic origin is an important problem in Turkey.</i>					
08.	Farklı politik görüşlere sahip olan insanlara saygı duyarım. <i>I respect people with different political opinions than mine.</i>					
09.	İnsanların etnik kökenlerini endişe duymadan açıklamaları gerektiğini düşünüyorum. <i>I think people should be able to express their ethnic origins freely.</i>					
10.	Kültürü benden farklı olan bireylerle karşı ayrımcılık yapmam. <i>I would not discriminate against people with a different culture than mine.</i>					

Ses, Fotoğraf ve Video Kayıt Onam Formu

Consent Form for Audio Visual Recording and Photos

Biz eğitim atölyesi organizatörleri, F. Deniz Mardin, Zeyneb Gültekin, Soner Çalış, Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi kapsamında atölyenin değerlendirilmesi ve tanıtımı için atölye boyunca ses kaydı, fotoğraf ve video kaydı yapılması için onayınızı talep ediyoruz. Bu kayıtlar sadece eğitim atölyesinin değerlendirilmesi ve tanıtımı için kullanılacaktır. Değerlendirme raporunda kişisel bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Formlarda paylaştığınız kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır, ancak verileriniz kişisel bilgileriniz yer almaksızın yayın amacı ile kullanılabilir. Eğitim atölyesi hakkında verilen bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız atölye boyunca sorabilir veya drdenizmardin@gmail.com e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

As the organizers of the Health Ambassadors Training Workshop (F. Deniz Mardin, Zeyneb Gültekin, Soner Çalış), we would kindly like to request your consent for audio visual recording and photos throughout the training workshop for evaluation and visibility purposes. These recordings will only be used for the stated purpose. Your personal information will not be shared in the evaluation report and will be kept confidential, however the data may be used without mentioning your personal information. Please do not hesitate to approach us during or after the training workshop regarding confidentiality issues. You may contact Dr. F. Deniz Mardin at drdenizmardin@gmail.com.

Yukarıda belirtilen şartlar kapsamında 24-26 Mayıs 2019 tarihlerinde Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi sırasında ses kaydı, fotoğraf ve video çekimlerinin yapılmasını kabul ediyorum.

Based on the explanation above, I hereby confirm that I give my consent to audio visual recording and photos during the Health Ambassadors Training Workshop to take place between 24-26 May 2019.

Katılımcının Participant's:

Adı & Soyadı Name & Surname:

İmza Signature:

Organizatörün Organizer's;

Adı & Soyadı Name & Surname:

İmza Signature:

Ek 3: Atölye Değerlendirme Formu

SAĞLIK ELÇİLERİ EĞİTİM ATÖLYESİ DEĞERLENDİRME ANKETİ HEALTH AMBASSADORS TRAINING WORKSHOP EVALUATION FORM

Değerli katılımcımız,

Aşağıda yer alan sorular Sağlık Elçileri Eğitim Atölyesi sürecindeki deneyimlerinizi ve geribildirimlerinizi değerlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. Yanıtlarınız için teşekkür ederiz.

Dear participant,

The questions below have been prepared to evaluate your impressions and feedback about the training workshop. Thank you.

Açıklamalar: Bu atölye ile ilgili düşüncelerinizi aşağıdaki derecelendirme ölçeğini kullanarak değerlendiriniz. Her bir madde için uygun gördüğünüz rakamı daire içine alınız.

Explanation: Please circle the number that best represents your answer.

5. Mükemmel/Excellent 4. İyi/Good 3. Orta/Average 2. Ortanın altı/Below average 1. Kötü/Poor

A. ORGANİZASYONEL KONULAR / ORGANIZATIONAL ISSUES

1. Atölye öncesi haberleşme ve bilgi ulaştırma

Communication and information sharing prior to the training 5 4 3 2 1

2. Atölyenin yapıldığı salonun yeterliliği / *The venue* 5 4 3 2 1

3. Çay-kahve aralarının yeterliliği / *Coffee breaks* 5 4 3 2 1

4. Öğle yemeği / *Lunch* 5 4 3 2 1

5. Atölyenin organizasyonu / *Workshop schedule* 5 4 3 2 1

6. Zaman kullanımı / *Use of time* 5 4 3 2 1

7. Atölye sırasında organizatörler ile iletişim /

Communication with the training organizers during these 2,5 days 5 4 3 2 1

A. EĞİTİMLE İLGİLİ GENEL KONULAR / TRAINING RELATED ISSUES

1. Atölyenin belirtilen amaçlarına ulaşması

Has the training reached its predefined goals? 5 4 3 2 1

2. Atölyede kullanılan sunumların içeriği

The content of the presentations 5 4 3 2 1

3. Atölyede yapılan canlandırmaların atölye içeriğine katkısı

The contribution of role playing to the training 5 4 3 2 1

4. Atölyenin katılımcılara yeni bilgi ve beceri kazandırması

Did you receive new information & skills during the training? 5 4 3 2 1

5. Atölyenin katılımcılara aktarabileceği somut örnekler vermesi

Did the training provide you concrete examples that you can use in your work? 5 4 3 2 1

6. Atölyenin keyifli olması

Was the training fun? 5 4 3 2 1

7. Soru sorma ve eğitimlerle etkileşime girme olanağı	
<i>Were you able to ask questions and interact with the trainers?</i>	5 4 3 2 1
8. Atölye eğitimcilerinin bilgi düzeyi	
<i>Proficiency of the trainers</i>	5 4 3 2 1
9. Atölyenin ihtiyaçlarınıza yönelik konular içermesi	
<i>Did the training meet your professional needs?</i>	5 4 3 2 1
10. Atölyenin beklentilerinizi karşılaması	
<i>Did the training meet your expectations?</i>	5 4 3 2 1

B. EĞİTİM PROGRAMI / TRAINING PROGRAM

1. Gün / Day I

1. Oturum: Tanışma / Let's meet!	5 4 3 2 1
2. Oturum: Eğitim Atölyesinin Tanıtımı / Intro	5 4 3 2 1
3. Oturum: Hastane Kurulumu / Hospital set-up	5 4 3 2 1
4. Oturum: İşkence ve Kötü Muamelenin Tanınması ve Yönlendirme / Il-	
<i>Treatment & Torture And Referral Mechanisms</i>	5 4 3 2 1
5. Oturum: Göç ve Kötü Muamelenin Ruh Sağlığına Etkileri / Effects of Migration	
<i>And Ill-Treatment on Mental Health</i>	5 4 3 2 1
6. Oturum: Göçmen Gebelere Sunulan Sağlık Hizmetleri / Available Health Care	
<i>Services for Pregnant Refugee Women</i>	5 4 3 2 1
7. Oturum: HIV Pozitif Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmetleri /	
<i>Available Health Care Services for HIV+ Refugees and Access to Health Care Issues</i>	5 4 3 2 1
8. Oturum: Tüberküloz Hastası Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Yönlendirmesi /	
<i>Available health care services for refugees with TB and referral mechanisms</i>	5 4 3 2 1

2. Gün / Day II

1. Oturum: Göçmenlerin Sağlık Hakkı ve Sunulan Sağlık Hizmetleri / Right to	
<i>Health Care (Legal Framework) and Available Health Care Services for Refugees</i>	5 4 3 2 1
2. Oturum: Bulaşıcı Hastalıklar Alanında Göçmenlere Sunulan Hizmetler /	
<i>Available Health Care Services on Infectious Diseases for Refugees</i>	5 4 3 2 1
3. Oturum: Kayıtsız Göçmenler ve Sosyal Hizmetler / Undocumented Migrants	
<i>and Social Services</i>	5 4 3 2 1
4. Oturum: Göçmenlere Sunulan Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri / Available	
<i>Primary Health Care Services for Refugees</i>	5 4 3 2 1

**5. Oturum: Mültecilerle Tercümanlık Deneyimleri / Interpretation/Intercultural
Mediation Experiences with Refugees** 5 4 3 2 1

6. Oturum: STK Tanıtımları Etkinliği / NGO Presentation Session 5 4 3 2 1

3. Gün / Day III

**1. Oturum: Göçmenlerle Çalışan Tercümanların Psiko-sosyal İhtiyaçları /
Psychosocial Needs of Interpreters Working with Refugees** 5 4 3 2 1

**2. Oturum: Çok Kültürlülük ve Kültürlerarası İletişimin Sağlık Hizmetlerine Etkisi
(Forum) / Effects of Multiculturalism and Intercultural Communication on Health
Care Services (Discussion Forum)** 5 4 3 2 1

3. Oturum: Atölye / Workshop 5 4 3 2 1

Ekleme istedikleriniz / Anything you would like to add :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ek 4: Sağlık Elçileri- Uzun Sureli Etki Değerlendirme

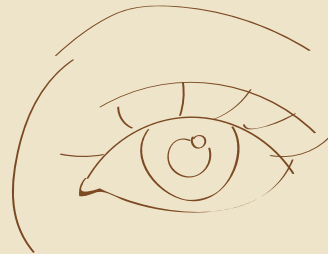
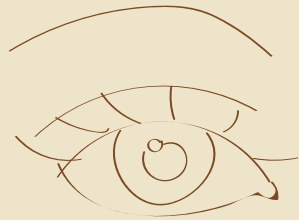
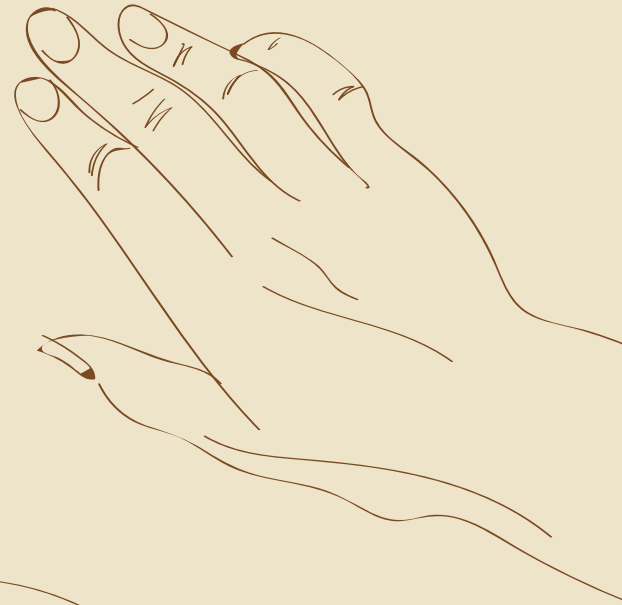
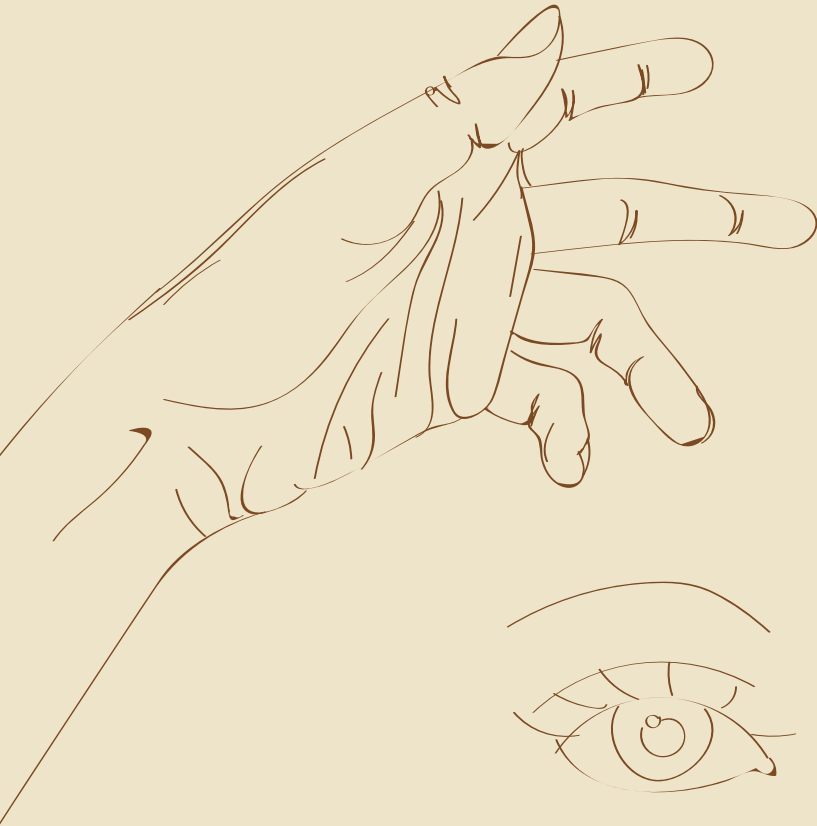
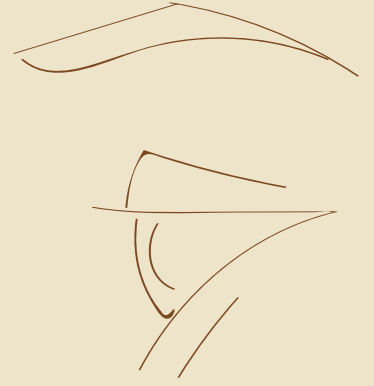
- 1)** Eğitim atolyesinde öğrendikleriniz sizin için yararlı oldu mu? Nasıl? (Bir rnek verebilir misiniz?)
- 2)** Eğitim atolyesinde öğrendiklerini çalışma hayatınız için yararlı oldu mu? Nasıl? (Bir rnek verebilir misiniz?)
- 3)** Eğitim atolyesinde öğrendiğiniz bilgileri çalışma hayatınızda danışanlarınız ile paylaşabildiniz mi?
 - a.** Evet ise paylaştığınız bu bilgiler sizce danışanlarınıza yararlı oldu mu? Nasıl? (Bir rnek verebilir misiniz?)
- 4)** Eğitim atolyesinde öğrendiğiniz bilgileri çalıştığınız kurum çalışanları ile paylaşmanız mümkün oldu mu?
 - b.** Evet ise nasıl geri dönüşler aldınız?
- 5)** Eğitim atolyesinde öğrendiğiniz bilgileri danışanlarınız dışında karşılaştığınız diğer göçmenlerle paylaşma fırsatınız oldu mu?

Evet ise, sizce yararlı oldu mu, nasıl? (Bir rnek verebilir misiniz?)

SAĞLIK ELÇİLERİ:

KÜLTÜRLERARASI SAĞLIK ARABULUCULUĞU

EĞİTİM ATÖLYESİ ETKİ ANALİZİ RAPORU

Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF)

Ardıç Dayanışma Derneği